
Predmet br.: S1 1 K 005760 11 KrI

Datum objavljivanja: 25.05.2011. godine

**Pred sudskim vijećem u sastavu: sudija Davorin Jukić, predsjednik vijeća
sudija Darko Samardžić
sudija Patricia Ann Whalen**

PREDMET TUŽILAŠTVA BOSNE I HERCEGOVINE

protiv

ENESA HANDŽIĆA

PRESUDA

Tužilaštvo Bosne i Hercegovine:

Tužilac Tužilaštva BiH Slavica Terzić

Obrana optuženog Enesa Handžića:

Glavni branilac, advokat Fahrija Karkin

Dodatni branilac, advokat Saša Ibrulj

SADRŽAJ

<u>PRESUDA</u>	<u>4</u>
<u>OBRAZLOŽENJE</u>	<u>15</u>
<u>I. HISTORIJAT POSTUPKA</u>	<u>15</u>
<u>II. SPORAZUM O PRIZNANJU KRIVICE</u>	<u>16</u>
A. SPORAZUM O PRIZNANJU KRIVICE U SKLADU SA ČLANOM 231. ZKP BiH	16
B. IZVEDENI DOKAZI	18
1. Svjedoci Tužilaštva	18
2. Svjedoci odbrane	19
3. Materijalni dokazi Tužilaštva i odbrane	19
4. Zaključak	19
C. ZAVRŠNE RIJEČI TUŽILAŠTVA I ODBRANE	19
<u>III. RELEVANTNI ZAKONI</u>	<u>20</u>
A. PRIMJENJIVOST KRIVIČNOG ZAKONA BOSNE I HERCEGOVINE	20
B. RATNI ZLOČIN PROTIV CIVILNOG STANOVNIŠTVA	22
1. Uvod	22
2. Opći elementi	23
C. KONKRETNA KRIVIČNA DJELA	28
1. Ubistva	28
2. Mučenje	29
3. Prinudni rad	30
D. INDIVIDUALNA KRIVIČNA ODGOVORNOST	32
1. Saizvršilaštvo (član 29. KZ BiH)	32
2. Individualna krivična odgovornost (član 180. stav 1. KZ BiH)	32
3. Komandna krivična odgovornost (član 180. stav 2. KZ BiH)	33
<u>IV. INDIVIDUALNA KRIVIČNA ODGOVORNOST OPTUŽENOG</u>	<u>34</u>
<u>V. ODMJERAVANJE KAZNE</u>	<u>35</u>

**VI. ODLUKA O TROŠKOVIMA POSTUPKA I IMOVINSKO PRAVNOM
ZAHTJEVU**

37

VII. ANEKS A

38

A. SPISAK MATERIJALNIH DOKAZA TUŽILAŠTVA	38
B. LISTA MATERIJALNIH DOKAZA OPTUŽENOG HANDŽIĆ ENESA	65

U IME BOSNE I HERCEGOVINE!

Sud Bosne i Hercegovine, Odjel I za ratne zločine, u vijeću sastavljenom od sudija, Davorina Jukića, kao predsjednika vijeća, te sudija Darka Samardžića i Patricia-e Whalen, kao članova vijeća, uz sudjelovanje pravnog savjetnika Emire Hodžić u svojstvu zapisničara, u krivičnom predmetu broj **S1 1 K 005760 11 KrI** protiv optuženog Handžić Enesa zbog krivičnog djela ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 173. stav 1. tačke c) i f) Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu KZ BiH), a u vezi sa članom 180. stav 1. i 2. i članom 29. KZ BiH povodom optužnice Tužilaštva Bosne i Hercegovine broj KT-RZ 162/05 od 07.12.2005. godine, potvrđene dana 11.12.2007.godine, izmjenjene dana 26.04.2011. godine, nakon razmatranja i prihvatanja sporazuma o priznanju krivnje zaključenog između Tužilaštva BiH i optuženog Handžić Enesa dana 26.04.2011. godine i održanog pretresa za izricanje krivičnopravne sankcije u prisustvu tužioca Tužilaštva BiH Slavice Terzić, optuženog Handžić Enesa, glavnog branioca, advokata Fahrije Karkina i dodatnog branioca advokata Saše Ibrulja, dana 25.05.2011. godine donio je i javno objavio slijedeću:

P R E S U D U

OPTUŽENI:

HANDŽIĆ ENES, sin Mehmeda i majke Paše rođeno Jeleč, rođen 05.02.1960. godine u ...,gdje je i stalno nastanjen u ..., JMBG ..., po nacionalnosti ..., državljanstvo ..., pismen, po zanimanju diplomirani ekonomista, VSS, oženjen, otac dvoje malodobne djece, vojsku služio 1985/1986. godine u Sarajevu, vodi se u vojnoj evidenciji Ministarstvo obrane-Odjel obrane Donji Vakuf, neosuđivan, trenutno se nalazi na slobodi uz određene mjere zabrane po rješenju Suda Bosne i Hercegovine,

K R I V J E

Što je:

Tijekom rata u Bosni i Hercegovini, i u vrijeme oružanog sukoba u Bugojnu između Hrvatskog vijeća obrane sa jedne strane i Armije Republike Bosne i Hercegovine sa druge strane, u periodu od 18.07.1993. godine do kraja 10. mjeseca 1993. godine, i nakon što su pripadnici Hrvatskog vijeća

odbrane položili oružje i predali se pripadnicima Armije R BiH, SJB Bugojno i Štaba odbrane Bugojno koji su u vrijeme sukoba pripadali mimo pravila vojne organizacije Armije RBiH formiranoj Objedinjenoj komandi Armije Republike Bosne i Hercegovine Bugojno i to u navedenom periodu u garaži privatne kuće u naselju Donjići, Marksističkom centru - Klosteru časnih sestara, Osnovnoj školi "Vojin Paleksić", Salonu namještaja "Slavonija Drvna industrija", Kulturno sportskom centru Bugojno, Domu zdravlja - Ratnoj bolnici Bugojno, logoru Stadion NK "Iskra" i prostorijama BH banke Bugojno, u svojstvu pomoćnika komandanta za bezbjednost 307. brigade Armije RBiH od prije početka sukoba u Bugojnu, u toku sukoba i nakon sukoba do otprilike kraja 10. mjeseca 1993. godine kao nadređeni vojnoj policiji 307. brigade Armije R BiH nad kojim vojnim policajcima je imao efektivnu kontrolu i kao vojni starješina Armije R BiH ovlašten od strane Ratnog predsjedništva općine Bugojno, komandanta 307. brigade i komandanta Operativne grupe „Zapad“ da izdaje odobrenja za odvođenje zatvorenih osoba hrvatske nacionalnosti na obavljanje prinudnih radova na prvim borbenim linijama oko Bugojna, te kao nadležni vojni starješina koji je ispred 307. brigade bio dužan da provodi istrage u slučaju počinjenja kaznenih djela od strane pripadnika 307. brigade i podnosi krivične prijave nadležnom vojnom Okružnom tužilaštvu u Travniku, pri tome kršeći odredbe članka 3. stavak 1. točka a) i c) Ženevske konvencije o zaštiti civilnih osoba za vrijeme rata od 12. kolovoza 1949. tako što je izdavao odobrenja da se zatvorene osobe hrvatske nacionalnosti odvede na obavljanje prinudnih radova iako je znao i bio svjestan da je takvo postupanje nedozvoljeno, te propustio da spriječi zabranjeno odvođenje zatočenika na obavljanje prinudnih radova na prvim borbenim crtama radi uredenja položaja Armije R BiH, gdje je odvedenim zatočenicima život bio ugrožen i propustio da ukaže drugim starješinama Armije R BiH na zabranjenost i nezakonitost takvog postupanja, te je znajući da njemu podređeni pripadnici vojne policije 307. brigade i drugi pripadnici Armije R BiH poduzimaju nezakonite radnje prema zatočenicima hrvatske nacionalnosti i da muče i ubijaju zatvorenike propustio da poduzme nužne i razumne mjere da spriječi činjenje tih kaznenih djela prema zatočenim osobama hrvatske nacionalnosti i kazni njemu podređene vojne policajce počinitelje kaznenih djela i druge pripadnike Armije R BiH, odnosno da provodi istrage u slučaju počinjenja tih kaznenih djela i podnosi krivične prijave nadležnom vojnom Okružnom tužilaštvu u Travniku, iako je znao za činjenje tih djela, pa je tako u navedenom periodu:

I. U naselju Donjići u Bugojnu

I. U periodu od 23.07.1993. godine pa do 26.07.1993. godine a nakon što su se osobe hrvatske nacionalnosti, među kojima i civili i pripadnici I bojne koji su položili oružje, predale

pripadnicima Armije R BiH, Štaba odbrane Bugojno i SJB Bugojno koje su sve u to vrijeme pripadale mimo pravila vojne organizacije Armije RBiH formiranoj Objedinjenoj komandi Armije Republike Bosne i Hercegovine Bugojno, i to preko 50 zatočenika i nakon što su zatvorenici zatvoreni u garažu privatne kuće u naselju Donjići, njemu podređeni vojni policajci 307. brigade Armije RBiH i drugi pripadnici Armije Republike Bosne i Hercegovine među kojima i Alija Osmić, Amer Karagić, Mirsad Merdžanić, Ramić Admir, Eso-Esad Halilović zv. „Megi“ i Šabić Elvedin, su fizički i psihički zlostavljali zatvorene zatočenike, tukući ih u garaži i ispred garaže rukama, nogama, policijskim palicama-pendrecima, tupim predmetima, kundacima od pušaka, i dopuštajući civilima bošnjačke nacionalnosti i drugim pripadnicima Armije RBiH Bugojno da ih zlostavljaju na isti način i to po svim dijelovima tijela, a Marija Glišića i Ivicu Keškića čak i čeličnom felgom od automobilske gume, pa su tako, neki i u više navrata, zlostavljani **Glišić Mario, Vlatka Kapetanović** koji je jedini bio vezan policijskim liscama i koji je poljevan i vodom po glavi i tijelu, **Svjedok "A", Ivica Keškić, Križanac Zdravko, Ivan Kapetanović, Ivica Lozančić, Miroslav Fabulić, Ivo Kujundžić, Darko Jurić**, i drugi, na koji način su zatočenicima nanosili snažan tjelesni i duševni bol i patnje i vidne povrede po tijelu, **optuženi Handžić Enes** znajući da se zatočenici na navedeni način muče, propustio da provede adekvatnu istragu protiv njemu podređenih vojnih policajaca kao i drugih pripadnika Armije R BiH, i podnese kaznenu prijavu nadležnom Okružnom vojnom Tužilaštvu u Travniku protiv istih zbog počinjenja navedenih kaznenih djela,

II. U Marksističkom centru – kloster časnih sestara

2. Dana 26.07.1993. godine a nakon što su zatočenici hrvatske nacionalnosti izmješteni iz garaže privatne kuće iz naselja Donjići u prostorije Marksističkog centra-Klostera časnih sestara u Bugojnu, njemu podređeni pripadnici vojne policije među kojim je bio i vojni policajac Alija Osmić ali i drugi, su u prostorijama Marksističkog centra pretukli **Marija Glišića, Ivicu Keškića, i Vlatka Kapetanovića** na način da su ih udarali rukama, nogama, i tupim predmetima po svim dijelovima tijela nanoseći im snažan tjelesni i duševni bol i patnje i vidne povrede po tijelu, pa su tako pretučenog Vlatka Kapetanovića vojni policajci ubacili u gepek parkiranog crnog putničkog vozila „Mercedes“, i odvezli ovim vozilom u blizini naselja Guvna, gdje su vojni policajci lišili života Kapetanović Vlatka, a **optuženi Handžić Enes** znajući da se zatočenici na navedeni način muče od strane njemu podređenih vojnih policajaca i znajući da je Kapetanović Vlatko ubijen od strane njemu podređenih vojnih policajaca, propustio da provede adekvatnu istragu protiv njemu podređenih vojnih policajaca kao i drugih pripadnika Armije R BiH, i podnese kaznenu

prijavu nadležnom Okružnom vojnom Tužilaštvu u Travniku protiv istih zbog počinjenja navedenih kaznenih djela,

2.a) dana 30.7.1993. godine, **optuženi Handžić Enes**, znajući da se radi o nedozvoljenoj radnji prema zatočenicima, u skladu sa ovlaštenjem koje je dobio od svojih pretpostavljenih **optuženi Handžić Enes** odobrio njemu podređenim vojnim policajcima da iz **Marksističkog centra - Kloстера časnih sestara** izvedu grupu zatočenika radi sakupljanja leševa ubijenih osoba Bošnjačke nacionalnosti, kopanja grobnih mjesta i ukopa leševa u naselju Vrbanja, općina Bugojno, što su vojni policajci i učinili, na način da su u Marksističkom centru izabrali grupu zatočenika među kojima je bio i **Mario Zrno**, te ih, sproveli **do naselja Vrbanja**, gdje su zatočeniци sakupljali ljudske leševe, kopali grobna mjesta i ukopavali leševe pa su tom prilikom pripadnici Armije RBiH Bugojno zajedno sa civilima bošnjačke nacionalnosti koji su tu bili prisutni, fizički i psihički zlostavljali zatočeničke među kojima i **Maria Zrnu**, udarajući ga rukama, nogama, krampama, lopatama i drugim tupim predmetima, te kamenjem, po svim dijelovima tijela nanoseći im snažan tjelesni i duševni bol i patnje, dok su vojni policajci sve to posmatrali, ne sprečavajući napadače, iako su bili naoružani i bili dužni da kao vojni policajci zaduženi za zatočeničke spriječe ove napade, pa je **Mario Zrno** od mnogobrojnih udaraca i povreda zadobijenih od tih udaraca istog dana i podlegao, a **optuženi Handžić Enes** znajući da je Mario Zrno ubijen, propustio da provede adekvatnu istragu protiv njemu podređenih vojnih policajaca koji su učestvovali u izvršenju navedenih kaznenih djela kao i drugih pripadnika Armije R BiH, i podnese kaznenu prijavu nadležnom Okružnom vojnom Tužilaštvu u Travniku protiv istih zbog počinjenja navedenih kaznenih djela,

III. U salonu namještaja "Slavonija DI" u Bugojnu

3. U periodu od 24.07.1993. godine do otprilike polovine 8-og mjeseca 1993. godine u prostorijama Salona namještaja "Slavonija DI" u Bugojnu gdje su bili zatvoreni oko 150 osoba hrvatske nacionalnosti među kojima su bili pripadnici HVO-a koji su položili oružje i predali se pripadnicima Armije R BiH, Štaba odbrane Bugojno i SJB Bugojno koje su sve u to vrijeme pripadale mimo pravila vojne organizacije Armije RBiH formiranoj Objedinjenoj komandi Armije Republike Bosne i Hercegovine Bugojno ali i civili hrvatske narodnosti, njemu podređeni pripadnici vojne policije su omogućavali drugim pripadnicima Armije R BiH i SJB Bugojno da uđu u prostorije Salona namještaja pa su zajedno sa drugim pripadnicima Armije R BiH i SJB Bugojno iz podrumskih prostorija ovog salona izvodili ili prozivali zatočeničke da izađu u prizemlje ovog

salona a zatim ih fizički i psihički zlostavljali na način što su ih rukama, nogama, metalnim predmetima, policijskim palicama i drugim tupim predmetima udarali po svim dijelovima tijela nanoseći im snažan tjelesni i duševni bol i patnje, pa su tako izvođeni ili prozivani a potom zlostavljani, neki i u više navrata: **Zrinko Alvir, Miroslav Marijanović, Dragan Brečić, Franjo Košak, Jadranko Gvozden, Ilija Dujmović, Niko Džaja, Jozo Andžić, Milenko Behara, Ilija Udovičić, Stipo Udovičić, Josip Čubela, Stipica Zelić, Stjepko Maros, Ozren Gvozdenović, Perica Jarčević, Ivica Vukadin, Ante Vukadin, Svjedok "D", i Mladen Havranek** koji je od povreda zlostavljanja i podlegao, a **optuženi Handžić Enes**, znajući da se zatočenici na navedeni način muče i znajući da je Mladen Havranek ubijen propustio da poduzme nužne i razumne mjere da spriječi i kazni njemu podređene vojne policajca koji su učestvovali u mučenju zatočenika i ubistvu Mladena Havraneka i omogućavali drugim pripadnicima Armije R BiH i SJB Bugojno da to čine, i propustio da protiv istih osoba koje su učestvovali u izvršenju navedenog djela provede adekvatnu istragu i podnese kaznenu prijavu nadležnom Okružnom vojnom Tužilaštvu u Travniku protiv istih zbog počinjenja navedenih kaznenih djela,

IV. U O.Š. "Vojin Paleksić" u Bugojnu

4. U periodu od kraja 7. mjeseca 1993. godine do otprilike polovine 8. mjeseca iste godine u fiskulturnoj dvorani Osnovne škole "Vojin Paleksić" u Bugojnu su bile zatvorene osobe hrvatske nacionalnosti među kojima i civili i pripadnici HVO-a koji su položili oružje i predali se pripadnicima Armije R BiH, Štaba odbrane Bugojno i SJB Bugojno koji su vrijeme predaje navedenih osoba pripadale mimo pravila vojne organizacije Armije RBiH formiranoj Objedinjenoj komandi Armije Republike Bosne i Hercegovine Bugojno, a **optuženi Handžić Enes**, u skladu sa ovlaštenjem koje je dobio od svojih pretpostavljenih i znajući da se radi o nedozvoljenoj radnji prema zatočenicima, odobravao pripadnicima Armije R BiH i njemu podređenim vojnim policajcima da iz ove škole izvode zatvorenike hrvatske nacionalnosti i odvođe na višednevno obavljanje prinudnih radova u mjesto Prusac, koji radovi su se sastojali u uredenju borbenih položaja Armije R BiH i kopanja rovova i tranšeja i obavljanja raznih drugih poslova za potrebe ARBiH kojim prilikom je zatočenicima život bio ugrožen, pa su tako odvedeni: Džaja Niko, Jadranko Gvozden, Žulj Drago, Stipica Zelić, Frano Jezidžić, Galić Zoran, Kajić Ivica, Darko Bošnjak, Markulj Ante, Visković Miće, Miroslav Dilber, Strujić Mihovil, i drugi, dok su u istom periodu pripadnici Armije RBiH Bugojno, među kojima i jedan broj vojnih policajaca, u prostorijama navedene škole fizički i psihički zlostavljali zatvorenike na način da su ih izvodili iz fiskulturne dvorane u kojoj su bili zatočeni ili prozivali da izađu iz iste a zatim ih u učionici ove škole udarali rukama, nogama,

kundacima i drugim tupim predmetima po svim dijelovima tijela nanoseći im snažan tjelesni i duševni bol i patnje, pa su tako, a neki i u više navrata, zlostavljani: Frano Jezidžić, Subašić Mario, Miroslav Fabulić, Keškić Ivan, Dragan Erkapić, Miroslav Dilber, Gvozdrenović Ozren, Niku Džaju, Akrap Antu, i drugi zatočenici, a zatočenom Olegu Boričiću zv. "Olja" su prilikom premlaćivanja slomili nogu, dok je Kazimir Kaić mučen na isti način ali u dvorištu Osnovne škole "Vojin Paleksić", a **optuženi Handžić Enes** znajući da se zatočenici muče na navedeni način propustio da provede adekvatnu istragu protiv njemu podređenih vojnih policajaca koji su učestvovali u izvršenju navedenih kaznenih djela kao i drugih pripadnika Armije R BiH, i podnese kaznenu prijavu nadležnom Okružnom vojnom Tužilaštvu u Travniku protiv istih zbog počinjenja navedenih kaznenih djela, te je u navedenom periodu,

4.b). U istom periodu kao u prethodnoj tački, njemu podređeni pripadnici vojne policije su zajedno sa pripadnikom Armije R BiH i još jednom osobom, iz O.Š. "Vojin Paleksić" izveli zatvorenika Maria Subašića i ubili ga u reonu Guvana, nakon čega su istog dana iz prostorija zgrade "Šipada" preko puta MUP-a Bugojno izveli zatočenika Vinka Ivkovića i ubili Vinka Ivkovića u neposrednoj blizini mjesta gdje su prethodno ubili Marija Subašića, a **optuženi Handžić Enes** znajući da su zatočenici Vinko Ivković i Mario Subašić ubijeni i da su u njihovom ubistvu učestvovali i njemu podređeni vojni policajci propustio da provede adekvatnu istragu protiv njemu podređenih vojnih policajaca kao i drugih pripadnika Armije R BiH, i podnese kaznenu prijavu nadležnom Okružnom vojnom Tužilaštvu u Travniku protiv istih zbog počinjenja navedenih kaznenih djela,

V. U Kulturno-sportskom centru - KSC u Bugojnu

5. U drugoj polovini 7. mjeseca 1993. godine, a nakon što je iz Marksističkog centra odveden Kapetanović Vlatko, optuženi Handžić Enes naredio dvojici pripadnika vojne policije 307. bbr ARBiH da iz Marksističkog centra dovedu zarobljenog Keškić Ivicu zv. Ivan u prostorije KSC, gdje je do prelaska u nove prostorije bila smještena Služba vojne bezbjednosti 307. brigade Armije RBiH i vojna policija 307. brigade Armije RBiH, u njegovu kancelariju, što su ovi i učinili, pa je jedan od vojnih policajaca nekoliko puta u njegovom prisustvu udario Ivicu Keškića nanoseći mu na taj način patnje, **optuženi Handžić Enes**, vidjevši da njemu podređeni vojni policajac udara privedenog Keškić Ivicu propustio da poduzme nužne i razumne mjere da spriječi vojnog policajca da udara Keškić Ivicu i da ga kazni što je to učinio, i propustio da protiv vojnog policajaca koji je izvršio navedeno djelo provede adekvatnu istragu i podnese kaznenu prijavu nadležnom Okružnom vojnom Tužilaštvu u Travniku protiv istog zbog počinjenja navedenog kaznenog djela,

5.b) U periodu od 27.08.1993. godine do otprilike 10.09.1993. godine njemu podređeni pripadnici vojne policije i službe vojne bezbjednosti 307. brigade Armije R BiH su u prostorijma KSC zatvorili i držali zatočene ranjene pripadnike 52 domobranske pukovnije-IV brigade "Stjepan Radić" HVO, i to: Milenka Begića i Zdravka Kezić, kojom prilikom su vršili ispitivanja Milenka Begića i Zdravka Kezić na okolnosti crta bojišnice HVO, pripadnosti HVO, naoružanju koje posjeduje HVO, da bi nakon završenih ispitivanja i vraćanja u prostorije gdje su bili zatočeni pripadnici vojne policije u više navrata zlostavljali zarobljenike Milenka Begića i Zdravka Kezić udarajući ih rukama, nogama i tupim predmetima po svim dijelovima tijela, iako su bili ranjeni i tako im nanoseći snažan tjelesni i duševni bol i patnje, da bi ih oko 10.09.1993. godine sproveli i zatvorili u logor Stadion NK "Iskra", **a optuženi Handžić Enes**, znajući da se zatočenici na navedeni način muče, propustio da poduzme nužne i razumne mjere da spriječi i kazni njemu podređene vojne policajce koji su učestvovali u mučenju zatočenika i propustio da protiv istih osoba koje su učestvovali u izvršenju navedenog djela provede adekvatnu istragu i podnese kaznenu prijavu nadležnom Okružnom vojnom Tužilaštvu u Travniku protiv istih zbog počinjenja navedenih kaznenih djela,

VI. U Domu zdravlja – Ratnoj bolnici u Bugojnu

6. Dana 08.09.1993. godine a tijekom liječenja zatočenika Stjepana Cvijanovića i Milenka Kasala zbog povreda koje su zadobili prilikom zlostavljanja od strane pripadnika Armije R BiH i drugih povrijeđenih zatočenika hrvatske narodnosti u Domu zdravlja -Ratnoj bolnici Bugojno pripadnici Armije R BiH su upadali u bolesničku sobu gdje su bili smješteni navedeni povrijeđeni zatočenici i iste fizički i psihički zlostavljali, udarali rukama, nogama, šipkama, pištoljem, i tupim predmetima po svim dijelovima tijela a Stjepanu Cvijanoviću izvadili dren iz rane i natjerali ga da pije tečnost iz drena, nanoseći im na taj način snažan tjelesni i duševni bol i patnje, **a optuženi Handžić Enes** znajući da su zatočenici mučeni u Domu zdravlja na navedeni način, propustio da poduzme nužne i razumne mjere da kazni navedene pripadnike Armije R BiH jer nije sproveo adekvatnu istragu protiv navedenih pripadnika Armije R BiH i propustio da podnese kaznenu prijavu nadležnom Okružnom vojnom Tužilaštvu u Travniku protiv istih zbog počinjenja navedenih kaznenih djela,

VII. U logoru stadiona NK "iskra" u Bugojno i BH banci Bugojno

7. U periodu od osnivanja logora Stadion NK "Iskra" u 8. mjesecu 1993. godine pa do

polovine 19.03.1994. godine pripadnici Armije RBiH Bugojno i civilnih vlasti općine Bugojno, Štaba odbrane Bugojno i SJB Bugojno, su u skladu sa odlukom Ratnog predsjedništva općine Bugojno u logoru Stadion NK "Iskra" u Bugojnu zatvorili i držali zatočene preko 300 muškaraca hrvatske narodnosti među kojima i civili i pripadnici HVO-a koji su položili oružje i predali se pripadnicima Armije R BiH, Štaba odbrane Bugojno i SJB Bugojno koji su vrijeme predaje navedenih osoba pripadale mimo pravila vojne organizacije Armije RBiH formiranoj Objedinjenoj komandi Armije Republike Bosne i Hercegovine Bugojno, koji su bili zatvoreni u neuvjetnim prostorijama u kojima su higijenski uvjeti bili ispod dostojanstva svakog čovjeka i u kojima zatočenici nisu imali dovoljno hrane, vode niti potrebite medicinske pomoći, dok je u periodu od 18.08.1993. godine do otprilike polovine 10. mjeseca 1993. godine **optuženi Handžić Enes**, a u skladu sa odlukama Ratnog predsjedništva općine Bugojno, komandata Operativne grupe "Zapad" i komandanta 307. brigade, imao ovlaštenje da odobrava njemu podređenim pripadnicima vojne policije i drugim pripadnicima Armije R BiH da iz logora izvode zatočenike i odvođe ih na obavljanje prinudnih radova po Bugojnu gdje su čistili ulice, sjekli drva za potrebe pripadnika Armije RBiH Bugojno i obavljali razne druge fizičke poslove ili da se, radi uredenje borbenih položaja i kopanja rovova i tranšeja za potrebe Armije R BiH odvođe na prve crte bojišnice koje je Armija RBiH držala prema Vojski Republike Srpske i HVO prema Donjem Vakufu, Gornjem Vakufu/Uskoplju, i prema Kupresu, pa je Handžić Enesu, a u skladu sa ovlaštenjem koje je dobio od svojih pretpostavljenih i znajući da se radi o nedozvoljenoj radnji prema zatočenicima, odobravao pripadnicima Armije R BiH i njemu podređenim vojnim policajcima da iz ovog logora izvode zatvorenike hrvatske nacionalnosti i odvođe na obavljanje prinudnih radova na prve borbene linije i to u mjesta: Podripci, Sabljari, Pajić Polje, Donja Hrasnica, Gornja Hrasnica, Pirići, Duratbegović Dolac, i drugim mjestima, te su odvedeni zatočenici vršili uredenje borbenih položaja Armije R BiH kopali rovove, tranšeje, i zemunice gdje su vrlo često bila vatrena dejstva čime su bili korišteni i kao „živi štit“ prilikom kojih radova je jedan broj zatočenika tjelesno ozlijeđen među kojima i Miroslav Zelić a kada su vraćeni u logor zatočeni nisu imali dovoljno adekvatne medicinske pomoći dok su na radovima ubijeni zatočenici Davor Jezidžić i Željko Tabaković, a u istom periodu veliki broj zatočenika u logoru je bio fizički i psihički zlostavljan od strane stražara u navedenom logoru ili drugih pripadnika Armije RBiH, među kojima i njemu podređeni vojni policajci, kojima su stražari dozvoljavali da uđu u logor samo da bi tukli zatočenike hrvatske narodnosti koji su premlaćivani na način da su izvođeni iz prostorije u kojoj su bili zatočeni u hodnik stadiona, na tribine stadiona ili na travnati dio stadiona gdje su zatim od strane stražara i pripadnika ARBiH Bugojno, među kojima i vojni policajci, udarani rukama, nogama i tupim predmetima po svim dijelovima tijela na koji način im je nanošen snažan tjelesni i duševni bol

i patnje, pa su tako zlostavljani: Dragan Erkapić, Niko Visković zv. "Koni", Mario Glišić, Marko Gunjača, Milenko Kasalo, Gordan Raić, Željko Spremo, Mario Miloš, Zdravko Kezić, Milenko Begić, Ivica Lozančić, Ilija Dujmović, Lozić Željko, Fabulić Miroslav i drugi zatočenici, **optuženi Handžić Enes**, znajući da se zatočenici na navedeni način muče, propustio da poduzme nužne i razumne mjere da spriječi mučenje zatočenika i propustio da protiv pripadnika Armije RBiH i njemu podređenih vojnih policajaca koji su učestvovali u izvršenju navedenog djela provede adekvatnu istragu i podnese kaznenu prijavu nadležnom Okružnom vojnom Tužilaštvu u Travniku protiv istih zbog počinjenja navedenih kaznenih djela, da bi u istom periodu **optuženi Handžić Enes** naredio i odobrio vojnim policajcima 307. brigade da iz logora privedu pojedine zatočenike na ispitivanje u prostorije BH banke u Bugojnu gdje je nakon prelaska iz KSC bila smještena Vojna policija 307. brigade, među kojima i Dilber Miroslav, Ante Markulj, Dragan Miličević, Perica Kovačević, Zoran - Zoro Galić zv. „Šprajco“, Zdravko Juričić, Niko Zlatunić, Nikica (Dragutin) Miloš, Miloš (Jose) Nikica, Perica Crnjak i Branko Crnjak, te i Ivo Miloš i Dragan Erkapić, i naredio i odobrio pripadnicima vojne policije 307. brigade da sa prinudnih radova iz Prusca privedu na saslušanje u iste prostorije BH banke Niku Džaju, Mihovila Strujića, Jadranka Gvozdena, Željko Miloša, Frano Jezidžića i Zelić Stipicu, da bi pripadnici vojne policije privedne zatočenike u prostorijama BH banke udarali rukama, nogama i tupim predmetima na taj način im nanoseći snažan tjelesni i duševni bol i patnje od kojih zadobijanih povreda su privedeni zatočenici Nikica (Jose) Miloš zv. „Kardelj“, Perica Kovačević i Jadranko Gvozden i preminuli u prostorijama BH Banke, te je komandir vojne policije zajedno sa drugim vojnim policajcima, zatočenike u skladu sa dobijenom naredbom Ratnog predsjedništva općine Bugonjo da se dio zatočenika koji je smatran eksremima izdvoji od ostalih zatočenika iz Bugojna na lokalitet Ravnog Rostova, zatočenike Dilber Miroslav, Ante Markulj, Dragan Miličević, Zoran - Zoro Galića zv. „Šprajco“, Zdravko Juričić, Niko Zlatunić, Nikica (Dragutin) Miloša, Perica Crnjak, Branko Crnjak, Ivo Miloš i Dragan Erkapić, Niko Džaja, Mihovila Strujić, Željko Miloš, Frano Jezidžić i Zelić Stipica, odveli u prostorije Motela na Ravnom Rostovu gdje je bila smještena jedinica 7. Muslimanske brigade i zatvorili u navedenom Motelu, dok je jedino zatočenik Miloš Željko prilikom transporta i odvoženja na Ravno Rostovo uspio pobjeći i na taj način preživjeti, dok su ostali odvedeni zatočenici ubijeni i njihovi posmrtni ostaci nisu pronađeni ni do danas, **optuženi Handžić Enes** znajući da se zatočenici u prostorijama BH Banke od strane njemu podređenih vojnih policajaca muče i da su prilikom tog mučenja ubijeni Nikica (Jose) Miloš zv. „Kardelj“, Perica Kovačević i Jadranko Gvozden propustio da poduzme nužne i razumne mjere da spriječi i kazni njemu podređene vojne policajce koji su učestvovali u mučenju zatočenika i propustio da protiv istih vojnih policajaca koje su učestvovali u izvršenju navedenog djela provede adekvatnu istragu i

podnese kaznenu prijavu nadležnom Okružnom vojnom Tužilaštvu u Travniku protiv istih zbog počinjenja navedenih kaznenih djela,

Dakle, za vrijeme rata u Bosni i Hercegovini, u vrijeme oružanog sukoba između HVO-e i Armije R BiH, kršeći pravila međunarodnog humanitarnog prava i to odredbe članka 3. stavak 1. točka a) i c) Ženevske konvencije o zaštiti civilnih osoba za vrijeme rata od 12. kolovoza 1949. godine, učestvovao u prisiljavanju zatočenika na prinudni rad na način što je u skladu sa ovlaštenjem koje je dobio od svojih pretpostavljenih odobrio odvođenje zatočenika na prinudne radove gdje su zatočenici bili životno ugroženi i gdje su mnogi mučeni a neki i ubijeni, te propustio da poduzme nužne i razumne mjere da spriječi ubojstva i mučenja zatočenika koja su počinjena od strane njemu podređenih pripadnika vojne policije i drugih pripadnika Armije R BiH, iako je znao za činjenje navedenih kaznenih djela i propustio da provede adekvatne istrage zbog počinjenja navedenih djela i podnese kaznenu prijavu nadležnom Okružnom vojnom Tužilaštvu u Travniku protiv istih zbog počinjenja navedenih kaznenih djela,

čime je optuženi Handžić Enes:

pod tačkama **1., 2., 2a).** u odnosu na mučenje i ubistvo zatočenika Zrno Maria, **3., 4., 4b., 5., 5b).**, **6., i 7. u odnosu na u mučenje u logoru NK „Iskra“ i mučenje i ubistva zatočenika u BH Banci** izreke presude, počinio kazneno djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 173. stav 1. tačka c) KZ BiH u vezi sa članom 180. stav 2. KZ BiH,

pod tačkom **2a).** u odnosu na prinudne radove, tačkom **4.** u odnosu na prinudne radove i tačkom **7.** u odnosu na prinudne radove izreke presude počinio kazneno djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 173. stav 1. tačka f) KZ BiH a u vezi sa članom 180. stav 1. KZ BiH i članom 29. KZ BiH.

pa ga Sud uz primjenu citiranih odredbi i odredbi iz člana 39., 42. i 48. i 49 KZ BiH,

O S U Đ U J E

NA KAZNU ZATVORA U TRAJANJU OD 8 (osam) GODINA

Optuženom se u skladu sa članom 56. stav 1. KZ BiH u izrečenu kaznu zatvora uračunava i vrijeme koje je proveo u pritvoru počevši od 16.04.2007. godine do 19.02.2009. godine, te od

momenta lišenja slobode po rješenju Suda BiH za određivanje pritvora nakon izricanja presude od 25.05.2011. godine, pa do upućivanja na izdržavanje kazne zatvora.

Na osnovu člana 188. stav 4. ZKP BiH, optuženi se oslobada plaćanja troškova krivičnog postupka, te isti padaju na teret budžetskih sredstava Suda.

Na osnovu člana 198. stav 2. ZKP BiH, svi oštećeni se sa imovinsko pravnim zahtjevom upućuju na parnicu.

OBRAZLOŽENJE

I. HISTORIJAT POSTUPKA

1. Tužilaštvo Bosne i Hercegovine je dana 07.12.2007. godine podiglo optužnicu broj KT-RZ 102/05 protiv Handžić Enesa i Senada Dautovića, a koja je potvrđena dana 11.12.2007. godine. Navedenom optužnicom Handžić Enes se teretio da je počinio krivično djelo ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 173. stav 1. tačke a), c), e) i f) KZ BiH, ratni zločin protiv ranjenika i bolesnika iz člana 174. stav 1. tačke a), i b) KZ BiH, ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz člana 175. stav 1. tačke a) i b) KZ BiH, sve u vezi sa članom 180. stav 1. i 2. i članom 29. KZ BiH.

2. Nakon što je predmet proslijeđen vijeću za glavni pretres, vijeće je dana 23.01.2008. godine iz razloga ekonomičnosti i efikasnosti postupka donijelo odluku o spajanju postupka protiv Handžić Enesa i Dautović Senada sa postupkom koji se istovremeno vodio protiv optuženih Gasal Nisveta i Kukavica Musajba, a s obzirom na to da je dio činjeničnog opisa dvije optužnice protiv navedenih osoba bio identičan, da je postojala objektivna veza, odnosno da je prema obje optužnice više osoba učestvovalo u krivično pravnim radnjama povodom istog događaja, te da je tužilaštvo namjeravalo da izvede iste dokaze po obje optužnice.

3. Nakon toga je dana 06.02.2008. godine započeo glavni pretres protiv sve četvorice optuženih. U toku glavnog pretresa iznošeni su kako dokazi Tužilaštva BiH, tako i dokazi odbrane, te je nakon iznošenja dokaza odbrane optuženog Handžić Enesa, a prije završetka dokaznog postupka, Tužilaštvo BiH dana 26.04.2011. godine Sudu dostavilo izmjenjenu optužnicu u odnosu na optuženog Handžić Enesa kao i Sporazum o priznanju krivnje zaključen između Tužilaštva BiH i optuženog Handžić Enesa.

II. SPORAZUM O PRIZNANJU KRIVICE

A. SPORAZUM O PRIZNANJU KRIVICE U SKLADU SA ČLANOM 231. ZKP BiH

4. Prilikom razmatranja sporazuma vijeće je provjerilo sve činjenice koje su propisane članom 231. stav 6. tačke a) do e) ZKP BiH. Prije svega, dana 04.05.2011. godine održano je ročište na kojem je razmatran sporazum o priznanju krivnje koji je sklopljen između Tužilaštva BiH i optuženog Handžić Enesa, potpisan u prisustvu njegovog branioca, advokata Fahrije Karkina. U cilju razjašnjavanja svih okolnosti sporazuma potrebnih vijeću za donošenje odluke održano je još nekoliko ročišta na kojima je vijeće tražilo od stranaka u postupku dodatna pojašnjenja i prikupljanje dodatnih informacija, a prije svega dopunu izjave optuženog koju je dao Tužilaštvu u svojstvu svjedoka, a koja se tiče dešavanja u Bugojnu, kao i dodatne informacije o oštećenima i pojašnjenje aktivnosti koje je Tužilaštvo BiH poduzelo u vezi sa lokalitetom Ivandića kuća, zbog sumnje da su na navedenu lokaciju prebačena tijela nekih od žrtava navedenih u optužnici.

5. S tim u vezi, vijeće je po prijedlogu Tužilaštva BiH sa jednog dijela ročišta, isključilo javnost, na što nije prigovarala odbrana optuženog niti sam optuženi. U vezi sa navedenim, vijeće je, s jedne strane poštujući princip javnosti postupka i prava oštećenih, a s druge strane uvažavajući i važnost razloga koji su navedeni od strane tužilaštva, isključenje javnosti ograničilo samo na neophodni dio koji se odnosio na informacije koje su važne za proces razmatranja sporazuma.¹

6. Razmatrajući sporazum, vijeće je utvrdilo da je do sporazuma došlo dobrovoljno, svjesno i sa razumijevanjem, da je optuženi svjestan da navedenim sporazumom u potpunosti priznaje krivicu za djelo koje mu se optužnicom stavlja na teret, da je svjestan kako činjeničnog opisa djela tako i pravne kvalifikacije, te da se potpisivanjem sporazuma o priznanju krivnje odriče prava na suđenje i prava na ulaganje žalbe na krivično pravnu sankciju koja će mu se izreći.

---

¹ Isključenje javnosti se odnosilo na informacije koje su u momentu razmatranja sporazuma iznesene u javnost mogle ugroziti radnje koje je Tužilaštvo poduzelo ili namjeravalo poduzeti nakon što je pribavilo informacije koje je dao optuženi Handžić Enes prilikom davanja svog iskaza.

7. Vijeće je utvrdilo da je optuženi svjestan i ostalih posljedica predviđenih sporazumom, a koje se tiču imovinsko pravnog zahtjeva i troškova krivičnog postupka, kao i činjenice da se sporazumom obaveza da će svjedočiti o svim dešavanjima u periodu 1992–1995., ili u odnosu na drugi vremenski period kada god neki pravni, odnosno pravosudni organ to od njega to bude tražio.

8. Nadalje, vijeće je prilikom donošenja odluke vodilo računa o interesima i pravima oštećenih u ovom predmetu, te ispitalo da li je tužilac pružio mogućnost oštećenima da se izjasne o imovinsko pravnom zahtjevu, što je bila obaveza tužioca da obavijesti oštećene o tome, ali i obaveza Suda da utvrdi da li je to zaista i učinjeno. S tim u vezi vijeće je imalo u vidu zapisnik sačinjen dana 29.4.2011. godine iz kojeg je vidljivo da je održan sastanak upravnog i nadzornog odbora Udruge obitelji branitelja poginulih u domovinskom ratu i predstavnika Tužilaštva BiH. Na sastanku su svi prisutni upoznati sa svojim pravima u vezi podnošenja imovinskopravnog zahtjeva, te je također konstatovano da su oni oštećeni koji nisu mogli biti prisutni na sastanku telefonski kontaktirani, a iz navedenog zapisnika je vidljivo i da svi oštećeni postavljaju imovinsko pravni zahtjev. Nadalje, vijeće je izvršilo uvid i u zapisnik od dana 16.05.2011. godine sačinjen u Tužilaštvu BiH sa sastanka koji je po nalogu sudećeg vijeća održan između Tužilaštva BiH i oštećenih, kao i predstavnika insituta za nestale osobe u BiH iz kojeg je vidljivo da su porodicama ubijenih žrtava koje su navedene u optužnici protiv Enesa Handžića, iznesene sve okolnosti predmetnog sporazuma. Upoznati su sa okolnostima u vezi sa mjestom gdje su ubijeni Perica Kovačević, Gvozden Jadranko i Miloš Nikica zvan „Kardelj“, kao i sa svim informacijama kojima raspolaže Tužilaštvo BiH u pogledu dalje sudbine tijela trojice navedenih žrtava.

9. Kada je u pitanju predložena krivično pravna sankcija, u skladu sa članom 231. stav 6. d) ZKP BiH sud je prije svega morao utvrditi da li je dogovorena krivično pravna sankcija u skladu sa zakonskim okvirima. U konkretnom slučaju dogovoren je raspon kazne od 5 – 10 godina zatvora, te su stranke time ostavile sudu da izrekne odgovarajuću kaznu u okviru predloženog raspona. Krivični zakon BiH za krivično djelo zločin protiv civilnog stanovništva propisuje kaznu zatvora u trajanju od 10 godina kao minimalnu zakonom zapriječenu kaznu za to krivično djelo. ZKP BiH u članu 231 stav 3. dopušta da se u slučaju sporazuma, tužilac može opredjeliti i za kaznu koja je ispod zakonski određenog minimuma kazne zatvora za to djelo, ali se pri tome mora voditi granicama ublažavnja kazne za svako konkretno krivično djelo. S obzirom da predloženi raspon u konkretnom slučaju ne ide ispod 5 godina zatvora, to je isti u skladu sa članom 50. KZ BiH koji propisuje granice ublažavanja kazne.

10. Na osnovu gore navedenog, vijeće je prihvatilo sporazum o priznanju krivice jer ispunjava sve zakonom predviđene uslove.

11. U skladu sa članom 231 stav 7. ZKP BiH, optuženi Handžić Enes je dao izjavu na zapisnik, kojom je izrazio svoje kajanje i izvinio se žrtvama i njihovim porodicama ističući žaljenje zbog patnji oštećenih.

B. IZVEDENI DOKAZI

12. Nakon što se vijeće uvijerilo da je optuženi u potpunosti svjestan svih pravnih posljedica sporazuma, u skladu sa članom 231 stav. 6. tačka b) ZKP BiH vijeće je razmatralo da li postoji dovoljno dokaza o krivici optuženog. U tom smislu je pozvalo tužioca da izloži i prezentira dokaze na kojima zasniva optužnicu. Tužilac je prezentirao 23 dokaza uz izmjenjenu optužnicu, i istakao da ostaje kod svih dokaza koji su uloženi u toku glavnog pretresa. Svi prezentirani dokazi su nesporni među strankama, na iste nije bilo nikakvih primjedbi niti prigovora od strane optuženog.

1. Svjedoci Tužilaštva

13. U toku postupka saslušani su sljedeći svjedoci Tužilaštva BiH : Miroslav Zelić, Marko Gunjača, Gordan Raić, Franjo Vejić, Drago Žulj, Klarić Ivica, Stipica Džapić, Ivan Kapetanović, Topić Ivica, Mario Franić, Nikica Marković, Ivo Kujundžić, Nikolić Jadranka, Ištuk Željko, Željko Miloš, Salkić Zijad, Mario Glišić, Ivica Keškić Jasmnika Šečić, Josip Lukić, Džalto Berislav, Milenko Begić, Zdravko Kezić, Marijanović Miroslav, Vučak Dražen, Vučak Stipo, Milenko Kasalo, Boškić Dragan, Stjepan Radoš, Bosiljka Kasalo, Zoran Pocrnja, Mirko Tomljenović, Slaven Brajković, Ilija Udovičić, Alvir Zrinko, Brnas Vlatko, Kalaica Josip, Čubela Josip, Gunjača Ivica, Kapetanović Anto, IvoMršo, Gvozden Slava, svjedok A, Kasalo Dragan, Gazić Sabahudin, svjedok B, Tomas Jozo, Gvozdovnić Ozren, Đikić Ivica, Živko Ljuban, Viktor Maros, Balihodžić Asim, svjedok D, Jezidžić Berislav, Zoran Gvozden, Ljubos Janko, Ilija Dujmović, Tomislav Turalika, Božo Križanac, Damir Grgić, Damir Kolovrat, Rade Marjanović, Sead Talić, Semir Osmić, Stjepan Cvijanović, Nevzudin Kero, Zahid Karagić, Bahrija Milanović, Admir Slipac, Dragan Nevjestić, Zahid Jusić, Nijaz Habib, Kaić Kazimir, Velić Mirsad, Nebić Suljo, Vinko Pavić, Ivković Jasmin,

2. Svjedoci odbrane

14. Lista svjedoka optuženog Handžić Enesa: Dževad Mlačo, Selmo Cikotić (saslušan i kao svjedok odbrane i kao svjedok Suda), Šehić Enes, Čorhusić Edin, Aliefendić Nermin, Mustajebogvić Memnun, Manjušak Halid, Šutković Mirsad, Đugum Merdžad, Vinčević Hidajet, Jašarević Hidajet, Mešić Jasmina, Gurbeta Mlačo Lejla, Donlić Muhamed, Alkić Senad, Balihodžić Reuf, Haznadarević Haris, Sukara Azrudin, Gazić Sabahudin.

3. Materijalni dokazi Tužilaštva i odbrane

15. Lista svih materijalnih dokaza koji su prezentirani i koje je vijeće imalo u vidu prilikom donošenja odluke u sporazumu, radi lakšeg čitanja presude pobrojani su u ANEXU A presude koja čini sastavni dio obrazložena presude.

4. Zaključak

16. Na osnovu svega navedenog vijeće je zaključilo da je tužilac pružio dovoljno dokaza o krivici optuženog Handžić Enesa da su se u radnjama optuženog stekla sva bitna obilježja krivičnog djela ratni zločin protiv civilnog stanovništva, odnosno da je optuženi u vrijeme i na način opisan u izreci presude počinio krivično djelo ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 173. stav 1. tačka c) i f) KZ BiH u vezi sa članom 180. stav 1. i 2. i članom 29. KZ BiH, za koje ga je Sud, prihvatajući sporazum i oglasio krivim.

C. ZAVRŠNE RIJEČI TUŽILAŠTVA I ODBRANE

17. Na pretresu za razmatranje krivično pravne sankcije tužilac je ostao kod predloženog raspona kazni od 5 – 10 godina zatvora. Tužilaštvo se opredijelilo za kaznu nižu od one koja je propisana kao zakonski minimum od 10 godina za krivično djelo ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz razloga što je po navodu tužilaštva optuženi pokazao kooperativnost koja je rezultirala pronalaskom ljudskih kostiju. Optuženi je izrazio spremnost da se javno izvini oštećenima i pristao da svjedoči u svim drugim predmetima koje tužilaštvo zatraži od njega. Na to se obavezao i samim sporazumom. Na kraju je tužilac istakao da će se predloženim rasponom

kazne postići svrha kažnjavanja, zadovoljiti pravda, i učiniti da na ubrzanju poboljšanja suživota na području Bugojna.

18. Branilac optuženog je predložio da sud prihvati sankciju koja je bliža kazni od 5 godina obzirom da na strani optuženog nema otežavajućih okolnosti, a da s druge strane postoje osobito olakšavajuće okolnosti, a to je životna dob optuženog u vrijeme izvršenja krivičnog djela, činjenica da je optuženi otac malodobne djece, da nikada nije bio sklon vršenju krivičnih djela, te da je sklapanjem sporazuma doprinio utvrđivanju istine za dešavanja u Bugojnu u inkriminisano vrijeme.

III. RELEVANTNI ZAKONI

A. PRIMJENJIVOST KRIVIČNOG ZAKONA BOSNE I HERCEGOVINE

19. Potpisujući sporazum o priznanju krivnje, optuženi Handžić Enes je priznao krivicu za izvršenje krivičnog djela ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 173. Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine.

20. Sud je primjenio zakon koji je naveden u sporazumu vodeći se prije svega načelom zakonitosti iz člana 3. KZ BiH koji propisuje da se krivična djela i krivičnopravne sankcije propisuju samo zakonom te da nikome ne može biti izrečena kazna ili druga krivičnopravna sankcija za djelo koje, prije nego što je učinjeno, nije bilo zakonom ili međunarodnim pravom propisano kao krivično djelo i za koje zakonom nije bila propisana kazna. Djelo za koje je optuženi Handžić Enes oglašen krivim, jeste bilo propisano kao krivično djelo u vrijeme izvršenja krivičnog djela, dakle bilo je kažnjivo i po tada važećem zakonu. Naime, krivičnopravne radnje nabrojane u članu 173. KZ BiH mogu se pronaći i u zakonu koji je bio na snazi u relevantom vremenskom periodu - u vrijeme izvršenja djela, i to u članu 142. stav 1. Krivičnog zakona Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije (KZ SFRJ).

21. Imajući u vidu da oba zakona propisuju navedeno krivično djelo, vijeće je izvršilo poređenje zapriječenih kazni po oba zakona, s obzirom da član 4. KZ BiH, iako propisuje da se na učinioca krivičnog djela primjenjuje zakon koji je bio na snazi u vrijeme učinjenja krivičnog djela, također propisuje i da ako se poslije učinjenja krivičnog djela jednom ili više puta zakon izmijeni, primijenit će se onaj zakon koji je blaži za učinioca.

22. Načelo zakonitosti propisano je takođe i članom 7. stav 1. Evropske konvencije o ljudskim pravima (EKLJP). Evropska konvencija ima prioritet nad svim ostalim zakonima u BiH prema članu 2. stav 2. Ustava BiH. Ova odredba Evropske konvencije sadrži generalno načelo kojim se zabranjuje teža kazna od one koja je bila primjenjiva u momentu kad je kazneno djelo počinjeno, ali se ne propisuje primjena najblažeg zakona.

23. S tim u vezi za vijeće je prihvatljiva primjena KZ BiH obzirom da je zapriječena kazna predviđena krivičnim zakonom BiH, u svakom slučaju blaža od smrtne kazne koja je bila na snazi u vrijeme izvršenja krivičnog djela, čime se zadovoljava načelo vremenskog važenja krivičnog zakona, tj. primjena blažeg zakona za učinitelja.²

24. Nadalje, potrebno je imati i u vidu i član 4a) KZ BiH koji propisuje da članovi 3. i 4. KZ BiH ne sprječavaju suđenje i kažnjavanje bilo kojeg lica za bilo koje činjenje ili nečinjenje koje je u vrijeme kada je počinjeno predstavljalo 'krivično djelo u skladu sa općim načelima međunarodnog prava'.

25. Isto tako, i član 7. stav 2. Evropske konvencije daje isti izuzetak uz uslov da stav 1. istoga člana 'ne utiče na suđenje ili kažnjavanje bilo koje osobe koja je kriva za činjenje ili nečinjenje, ako je to djelo u vrijeme izvršenja predstavljalo krivično djelo prema opštim pravnim načelima priznatim kod civiliziranih naroda'.³

26. Ovim se utvrđuje mogućnost odstupanja, pod propisanim uslovima, od načela utvrđenih u članu 3. i 4. KZ BiH (te članu 7. stav 1. Evropske konvencije) a time i odstupanja od primjene krivičnog zakona primjenjivog u vrijeme počinjenja, i primjene blažeg zakona u postupcima koji se vode za djela koja predstavljaju krivična djela prema međunarodnom pravu.

27. Krivično djelo ratni zločin protiv civilnog stanovništva za koje se optuženi tereti predstavlja krivično djelo i prema međunarodnom običajnom pravu te stoga spada i pod "opća načela međunarodnog prava"⁴ kako je to utvrđeno članom 4a) Zakona o izmjenama i dopunama KZ

---

² Ovakav stav Suda je u skladu sa stavom zauzetim u presudi Odjela I Apelacionog odjeljenja Suda BiH u presudi izrečenoj u predmetu *Maktouf*, broj KPŽ 32/05 (Sud BiH), drugostepena presuda od 4. aprila 2006. godine, u predmetu *Paunović* broj KPŽ 05/16 od 27. oktobra 2006. godine, a koji stav je potvrđen i odlukom Ustavnog suda Bosne i Hercegovine broj: AP -178 5/06 od 30.3.2007. godine.

³ Vidi takođe član 15. stav 1. i 2. Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima koji sadrži slične odredbe. Država Bosna i Hercegovina, kao jedna od država nasljednica Jugoslavije, ratifikovala je ovaj Pakt.

⁴ Običajni status krivične odgovornosti za zločin protiv čovječnosti i ratni zločin protiv civila i pojedinačne odgovornosti za ratne zločine počinjene 1992. godine potvrđen je od strane Generalnog sekretara UN-a, Komisije za međunarodno pravo, kao i jurisprudencijom Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju (MKSJ) i

BiH i 'opće principe prava priznatih od strane zajednice naroda' kakve utvrđuje član 7. stav 2. Evropske konvencije, pa se u ovom predmetu, i na osnovu ovih odredaba, može primijeniti KZ BiH.

B. RATNI ZLOČIN PROTIV CIVILNOG STANOVNIŠTVA

1. Uvod

28. Tužilaštvo BiH tereti optuženog za počinjenje krivičnog djela ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 173. stav 1. tačke c) (ubistvo i mučenje) i f) (prisiljavanje na prinudni rad), koji glasi:

(1) Ko kršćei pravila međunarodnog prava za vrijeme rata, oružanog sukoba ili okupacije naredi ili učini koje od ovih djela:

c) 'ubijanja, namjerno nanošenje osobi snažnog tjelesnog ili duševnog bola ili patnje (mučenje), ...'

f) 'prisiljavanje na prinudni rad'.....

kaznit će se kaznom zatvora najmanje deset godina ili kaznom dugotrajnog zatvora.

29. Tužilaštvo dalje navodi da su ta djela počinjena kršenjem člana 3. stav 1. tačke a) i c) Ženevske konvencije o zaštiti civilnih osoba za vrijeme rata od 12. avgusta 1949.godine. Član 3. je sadržan u sve četiri Ženevske konvencije i naziva se "zajednički član 3".

30. Član 3. stav 1. Ženevske konvencije glasi:

U slučaju oružanog sukoba koji nema karakter međunarodnog sukoba i koji izbije na teritoriji jedne od Visokih strana ugovornica, svaka od Strana u sukobu biće dužna da primjenjuje barem sljedeće odredbe:

1) Prema licima koja ne učestvuju neposredno u neprijateljstvima, podrazumijevajući tu i pripadnike oružanih snaga koji su položili oružje i lica onesposobljena za borbu usljed bolesti, rane, lišenja slobode, ili iz bilo kojeg drugog uzroka, postupaće se u svakoj

---

Međunarodnog krivičnog suda za Ruandu (MKSR). Ove institucije su utvrdile da krivična odgovornost za zločin protiv čovječnosti i ratne zločine protiv civilnog stanovništva predstavlja imperativni standard međunarodnog prava odnosno jus cogens. Zbog toga se čini neospornim da su zločin protiv čovječnosti i ratni zločini protiv civilnog stanovništva 1992. godine predstavljali dio međunarodnog običajnog prava. Ovaj zaključak potvrdila je i Studija o običajnom međunarodnom humanitarnom pravu: Međunarodni komitet Crvenog krsta (2005), Jean Marie Herckeaerts i Louise Doswald – Beck.

prilici, čovječno, bez ikakve nepovoljne diskriminacije zasnovane na rasi, boji kože, vjeri ili ubjeđenju, polu, rođenju ili imovnom stanju, ili kojem drugom sličnom mjerilu.

U tom cilju, zabranjeni su i u buduće se zabranjuju, u svako doba i na svakom mjestu, prema gore navedenim licima sljedeći postupci:

a) povrede koje se nanose životu i tjelesnom integritetu, naročito sve vrste ubistva, sakaćenja, svireposti i mučenja;

...

c) povrede ličnog dostojanstva, naročito uvredljivi i ponižavajući postupci;

31. Zajednički član 3. odražava “fundamentalna humanitarna načela koja su u osnovi cjelokupnog međunarodnog humanitarnog prava”⁵. Zajednički član 3. nalazi se u osnovi običajnog međunarodnog humanitarnog prava.⁶ Ova fundamentalna pravila predstavljaju minimalni nukleus koji se primjenjuje kako na unutrašnje tako i na međunarodne sukobe.⁷

2. Opći elementi

32. Član 173. KZ BiH propisuje da se moraju ispuniti određeni elementi da bi djela koja je počinio optuženi predstavljala ratni zločin protiv civilnog stanovništva. Vijeće podsjeća da je u prvostepenoj presudi u predmetu *Novak Đukić* broj: X-KR-07/394 od 12. juna 2009⁸ zaključilo da se u pogledu svakog ratnog zločina moraju ispuniti dole navedeni kriteriji. Ti opći elementi su sljedeći:

- a. Djelo počinio mora biti počinjeno suprotno pravilima međunarodnog prava za vrijeme rata, oružanog sukoba ili okupacije;
- b. Kršenje mora biti učinjeno za vrijeme rata, oružanog sukoba ili okupacije;
- c. Djelo počinio mora biti povezano sa ratom, oružanim sukobom ili okupacijom;
- d. Počinilac mora narediti ili počiniti djelo.

---

⁵ *Tužilac protiv Delalića i dr.*, presuda br. IT-96-21-A od 20.02. 2001. (drugostepena presuda u predmetu Delalić – poznata i kao drugostepena presuda u predmetu Čelebići), para. 143.

⁶ Međunarodni sud pravde, *Predmet u vezi sa vojnim i paravojnim aktivnostima u i protiv Nikaragve (Nikaragva protiv Sjedinjenih Američkih Država (Meritumi))*, presuda od 27. juna 1986., para. 218; *Tužilac protiv Tadića*, IT-94-1, Odluka Žalbenog vijeća po interlokutornoj žalbi odbrane na nadležnost Suda, para. 98 i 129.

⁷ Drugostepena presuda u predmetu *Delalić*, para 143.

(a) Djelo počinioca mora biti počinjeno suprotno pravilima međunarodnog prava za vrijeme rata, oružanog sukoba ili okupacije

33. Izvor prava za Sud BiH je domaće pravo, a vijeće donosi svoju odluku na osnovu člana 173. KZ BiH. Međutim, član 173. stav 1. navodi da djelo optuženog mora biti počinjeno suprotno pravilima međunarodnog prava. Član 2(b) Protokola I⁹ definira pravila međunarodnog prava kao “pravila koja se primenjuju u oružanim sukobima sadržana u međunarodnim sporazumima čije su potpisnice strane u sukobu, kao i opšte priznati principi i pravila međunarodnog prava koja se primjenjuju na oružane sukobe.”

34. Stoga, i vijeće mora zasnovati svoju odluku na određenim pravilima međunarodnog prava, bilo prema konvenciji ili običajne prirode, koja su bila na snazi u periodu obuhvaćenom optužnicom. Za povredu ovih pravila prema članu 173. stav 1. KZ BiH tereti se svako ko naredi ili počinji ova djela. Stoga povreda pravila sama po sebi nije morala biti propisana kao krivično djelo prema međunarodnom pravu u vrijeme obuhvaćeno optužnicom. Propisano ponašanje je moralo biti primjenjivo prema domaćem i/ili međunarodnom pravu u vrijeme kada je djelo počinjeno. Pozivajući se na optužnicu, vijeće zaključuje da je povreda pravila međunarodnog prava predmet člana 3. IV Ženevske konvencije, kao i običajnog prava, te su ove odredbe međunarodnog humanitarnog prava primjenjive u ovom predmetu u mjeri u kojoj zadovoljavaju uslove člana 173. stav 1. KZ BiH, te njegovo pozivanje na pravila međunarodnog prava.

35. Na osnovu gore navedenog, optuženi Handžić podliježe individualnoj krivičnoj odgovornosti za krivična djela ubistva, mučenja i prisilnog rada. Vijeće naglašava da BiH obavezuje zajednički član 3. prema običajnom pravu o sukcesiji¹⁰, te je optuženi stoga imao obavezu da postupa u skladu s njim. Nadalje, zajednički član 3. se primjenjuje i na međunarodne

---

⁸ *Đukić*, X-KRŽ-07/394 (Sud BiH), prvostepena presuda (prvostepena presuda u predmetu *Đukić*) od 12.06.2009.g. para. 160, potvrđena po žalbi, predmet *Đukić*, X-KRŽ-07/394 (Sud BiH), drugostepena presuda (drugostepena presuda u predmetu *Đukić*), 06.04.2010.

⁹ Dopunskog protokola I uz Ženevske konvencije od 12. avgusta 1949. godine o zaštiti žrtava međunarodnih oružanih sukoba (Protokol I) od 8.juna 1977.g.

¹⁰ SFRJ je ratifikovala 11. juna 1979. *Vidi* Deklaracija Bosne i Hercegovine o sukcesiji od 31. decembra 1992.g., u kojoj se izjavljuje da je postala potpisnica Ženevskih konvencija i Dodatnih protokola od datuma proglašenja nezavisnosti, 6. marta 1992.

oružane sukobe i na oružane sukobe koji nemaju međunarodni karakter¹¹, a Sud BiH je više puta zaključio da je zajednički član 3. obavezujući za strane u sukobu u Bosni.¹²

36. Vijeće naglašava da nije neophodno da osoba ima određeno znanje o postojanju ovih međunarodnih normi. Dovoljno je da osoba prekrši te norme. Nikada nije neophodno da osoba bude sposobna da definiše pravne kvalifikacije svog djela, nego samo da bude svjesna da su njegove radnje i namjere kriminalne. Na vijeću je zatim da odluči koje je djelo zapravo učinjeno¹³. Međutim, osoba mora posjedovati određeni *mens rea* koji se može primijeniti na krivično djelo za koje se u osnovi tereti kako bi bio proglašen krivim, bilo kao počinitelj ili kao osoba koja je izdala naredbu.

37. Da bi se utvrdilo kršenje pravila međunarodnog prava u konkretnom predmetu, neophodno je da se utvrdi da je činjenje bilo usmjereno protiv zaštićene kategorije lica zaštićenih prema članu 3. stav 1. Četvrte ženevske konvencije. Prema definiciji pojma zaštićene kategorije sadržanoj u članu 3. stav 1., to su "lica koja ne učestvuju u neprijateljstvima, podrazumijevajući tu i pripadnike oružanih snaga koji su položili oružje i/ili lica onesposobljena za borbu."¹⁴

38. U konkretnom slučaju, optuženi Handžić Enes je počinio krivično djelo prema pripadnicima HVO-a koji su položili oružje, kao i civilima koji su se predali zajedno sa pripadnicima I bojne u naselju Donjići, dakle prema licima koja nisu učestvovala direktno u neprijateljstvima.

---

¹¹ *Vidi, npr.* Četvrta ženevska konvencija, član 3. ("U slučaju oružanog sukoba koji nema karakter međunarodnog sukoba, a koji izbije na teritoriji jedne od Visokih strana ugovornica, svaka od strana u sukobu biće dužna da primjenjuje bar sledeće odredbe..."). *Takođe vidi* Međunarodni sud pravde, *Predmet u vezi sa vojnim i paravojnim aktivnostima u i protiv Nikaragve (Nikaragva protiv Sjedinjenih Američkih Država (Meritumi))*, Presuda od 27. juni 1986., para. 218; *Dan.janović i Dan.janović*, X-KR-05/107 (Sud BiH), prvostepena presuda 18.06.2007. (prvostepena presuda u predmetu *Dan.janović i Dan.janović*), str. 13 (u kojoj se naglašava da zajednički član 3. obavezujući za "za svaku stranu u sukobu koji ima ili nema karakter međunarodnog").

¹² *Vidi, npr.*, *Đukić*, prvostepena presuda, para. 155. i 163.; *Kovać* X-KR-08/489 (Sud BiH) prvostepena presuda 10.07.2009. (prvostepena presuda u predmetu *Kovać*), str. 25; *Hodžić*, X-KR-07/430 (Sud BiH) prvostepena presuda, 29.06.2009 (prvostepena presuda u predmetu *Hodžić*) para. 10

¹³ *Đukić*, prvostepena presuda, para. 165. *Vidi* i predmet *Andrun* X-KRŽ-05/42 (Sud BiH), drugostepena presuda 19.08.2008. (drugostepena presuda u predmetu *Andrun*), str. 14: Žalbeno vijeće je zaključilo da nije nužno „da kršenje blanketnih propisa bude obuhvaćeno sviješću učinioca, već je dovoljno da njegovo ponašanje objektivno predstavlja kršenje pravila međunarodnog prava“.

¹⁴ *Vidi* Komentar člana 3. Ženevske konvencije (IV) o zaštiti civila za vrijeme rata od 12.08.1949., tačke 1. i 2. Step en obaveze, str. 38.

(b) Kršenje mora biti počinjeno u vrijeme rata, oružanog sukoba ili okupacije

39. Član 173. KZ BiH propisuje da krivično djelo treba da bude počinjeno u vrijeme rata, oružanog sukoba ili okupacije. Nije propisano da taj sukob treba da ima karakter unutrašnjeg ili međunarodnog sukoba. Žalbeno vijeće MKSJ smatra da oružani sukob postoji "svuda gdje se pribjegli oružanoj sili između država ili produženom oružanom nasilju između vlasti i organizovanih naoružanih grupa, ili pak između takvih grupa unutar jedne države."¹⁵

40. Prilikom razmatranja sporazuma, vijeće je vodilo računa o svim elementima koji čine obilježje bića krivičnog djela za koje se optuženi tereti, pa je tako u cilju utvrđivanja postojanja rata i oružanog sukoba vijeće imalo u vidu izvedene materijalne dokaze, a prije svega Odluku o proglašenju ratnog stanja¹⁶. U toku glavnog pretresa, skoro svi svjedoci svjedočili su na okolnosti postojanja oružanog sukoba; decidno su opisali sve pojedinosti sukoba između ArBiH i HVO-a, a sve to je potvrdio i sam optuženi. Vijeće konstatuje da u toku postupka nijedna strana nije osporavala ovu činjenicu.

41. Stoga, na osnovu relevantnih zakonskih odredbi i dokaza u spisu, Vijeće je utvrdilo da je na teritoriji Bosne i Hercegovine odnosno na području Bugojna u inkriminisano vrijeme postojao oružani sukob i to između pripadnika Armije BiH sa jedne strane i HVO-a sa druge strane.

(c) Djelo počinioca mora biti povezano sa ratom, oružanim sukobom ili okupacijom

42. Treći element iz člana 173. stav 1 KZ BiH) jeste da djelo počinioca mora biti povezano sa ratom, oružanim sukobom ili okupacijom. Zapravo, "[ ] ne traži se uzročno-posljedična veza između oružanog sukoba i počinjenja zločina, ali se u najmanju ruku traži da je postojanje oružanog sukoba u znatnoj mjeri utjecalo na sposobnost počinioca da počinji zločin, njegovu odluku da ga počinji, način počinjenja zločina ili cilj s kojim je počinjen."¹⁷

43. Nekoliko faktora mogu odrediti postojanje *nexusa* između djela koje je počinio optuženi i oružanog sukoba. Faktori mogu obuhvatiti sljedeće: (i) činjenicu da je počinilac vojnik;¹⁸ (ii)

---

¹⁵ Đukić, prvostepena presuda, para. 170, citat iz predmeta Tužilac protiv Kunarac i drugih, IT-96-23/1-A, presuda od 12.06.2002. (drugostepena presuda u predmetu Kunarac i dr.) para. 56.

¹⁶ T-464 (Odluka o proglašenju ratnog stanja)

¹⁷ Đukić, prvostepena presuda, para. 175 citat iz predmeta Kunarac i drugi, drugostepena presuda, para. 58.

¹⁸ Danjanović i Danjanović, prvostepena presuda, str. 13-14; vidi Kunarac i drugi, drugostepena presuda, para. 59.

činjenicu da žrtva nije vojnik;¹⁹ (iii) činjenicu da je žrtva pripadnik suprotne strane;²⁰ (iv) činjenicu da se za radnju može reći da služi krajnjem cilju vojne kampanje²¹; (v) činjenicu da je zločin izvršen u sklopu službenih dužnosti počinioca.²² Pored toga, Sud mora razmotriti da li je oružani sukob predstavljao važan faktor za postojanje mogućnosti počinitelja da izvrši zločin, za njegovu odluku da ga izvrši, za način na koji je izvršen ili cilj zbog kojeg je izvršen,²³ iako nije neophodno da oružani sukob bude *uzročno* povezan s krivičnim djelom.²⁴ Ono što je važno, krivično djelo ne mora biti povezano s neprijateljstvima ili konfliktom u smislu geografske blizine, jer generalno nije potrebno da su ta djela počinjena na teritoriji ili strani u sukobu.²⁵ Konačno, nije nužno da se krivično djelo počini tačno u vrijeme dešavanja neprijateljstava.²⁶

44. Optuženi je u inkriminisano vrijeme bio pomoćnik komandanta za bezbjednost 307. brigade Armije RBiH, samim tim je bio nadređeni vojnoj policiji 307. brigade Armije R BiH. On imao ovlast da izdaje odobrenja za odvođenje zatvorenih osoba na prinudne radove, što je i činio. S druge strane, on je imao obavezu da kao nadležni vojni starješina u 307. brigadi provodi istrage u slučaju počinjenja krivičnih djela učinjenih od strane njemu podređenih i podnosi krivične prijave nadležnom vojnom Okružnom tužilaštvu u Travniku. Međutim optuženi iako je znao za radnje svojih podređenih on je propustio da poduzme nužne i razumne mjere da spriječi činjenje tih krivičnih djela prema zatočenim osobama i kazni njemu podređene vojne policajce počinitelje krivičnih djela i druge pripadnike Armije R BiH, odnosno da provodi istrage u slučaju počinjenja tih krivičnih djela i podnosi krivične prijave nadležnom vojnom Okružnom tužilaštvu u Travniku, iako je znao za činjenje tih djela.

45. Na osnovu gore navedenog, Vijeće je zaključilo da su djela koja je počinio optuženi u direktnoj vezi sa oružanim sukobom, te da su njegove službene dužnosti u tom periodu omogućile optuženom da počini gore opisana krivična djela kojih je optuženi bio svjestan i u kojima je nesumnjivo učestvovao.

46. Ovakav zaključak vijeće izvodi na osnovu priznanja optuženog kako i dokaza koji su izvedeni u toku postupka.

---

¹⁹ *Dan.janović i Dan.janović*, prvostepena presuda, str. 14; *vidi Kunarac i drugi*, drugostepena presuda, para. 59

²⁰ *Dan.janović i Dan.janović*, prvostepena presuda, str. 14; *vidi Kunarac i drugi*, drugostepena presuda, para. 59

²¹ *Dan.janović i Dan.janović*, prvostepena presuda, str. 14; *vidi Kunarac i drugi*, drugostepena presuda, para. 59

²² *Dan.janović i Dan.janović*, prvostepena presuda, str. 14; *vidi Kunarac i drugi*, drugostepena presuda, para. 59

²³ *Dan.janović i Dan.janović*, prvostepena presuda, str. 14; *vidi Kunarac i drugi*, drugostepena presuda, para. 58

²⁴ *Dan.janović i Dan.janović*, prvostepena presuda, str. 14; *vidi Kunarac i drugi*, drugostepena presuda, para. 58

²⁵ *Dan.janović i Dan.janović*, prvostepena presuda, str. 14; *vidi Kunarac i drugi*, drugostepena presuda, para. 57

²⁶ *Dan.janović i Dan.janović*, prvostepena presuda, str. 14; *vidi Kunarac i drugi*, drugostepena presuda, para. 57

(d) Optuženi mora narediti ili počiniti djelo

47. Na kraju, član 173. stav 1. KZ BiH propisuje uslov da je optuženi direktno počinio nezakonito djelo ili da je naredio to djelo.²⁷ Vijeće naglašava da se to odnosi na oblik odgovornosti optuženog i ne predstavlja element samog krivičnog djela.* Tužilac je naveo da je optuženi počinio ova krivična djela u vezi sa članom 29 i članom 180. stav 1. i 2. KZ BiH. Vijeće smatra da nije potrebno da donosi odluku o drugim oblicima odgovornosti koji se mogu pripisati osobi optuženoj za ratne zločine protiv civilnog stanovništva iz člana 173. KZ BiH, već će se istim pozabaviti u tački D. i poglavlju IV.

C. KONKRETNA KRIVIČNA DJELA

48. Kao što je prethodno navedeno, optuženi Enes Handžić se tereti da je počinio krivično pravne radnje iz člana 173. stav 1 tačka f) - prisiljavanje na prinudni rad, u vezi sa članom 29. (saizvršilaštvo) i članom 180. stav 1. (individulana krivična odgovornost), te tačka c) ubijanje i mučenje u vezi sa članom 180. stav 2. (komandna odgovornost) KZ BiH. Pored toga, optuženom se stavlja na teret das u ova krivična djela počinjena suprotno članu 3. stav 1. tačke a) i c) Ženevske konvencije o zaštiti civila za vrijeme rata od 12.08.1949. S obzirom da KZ BiH ne propisuje navedena krivična djela, Vijeće se poziva na međunarodno pravo u svrhu tumačenja odredbi relevantnog domaćeg zakonodavstva koje se eksplicitno i konkretno pozivaju na međunarodno pravo.

1. Ubistva

49. Zajednički član 3. izričito zabranjuje ubistvo lica koja aktivno ili neposredno ne učestvuju u neprijateljstvima.²⁸ Prema sudskoj praksi MKSJ, da bi "ubistvo" predstavljalo kršenje zakona i običaja ratovanja potrebno je da je "smrt žrtve posljedica radnje koju je optuženi izvršio s namjerom da prouzrokuje smrt osobe koja nije aktivno sudjelovala u neprijateljstvima".²⁹ Stoga,

---

²⁷ *Dukić, prvostepena presuda*, para. 179.

²⁸ *Vidi npr. Četvrtu ženevsku konvenciju, član 3. stav 1. tačka a) (kojim se zabranjuje) povrede koje se nanose životu i telesnom integritetu, naročito sve vrste ubistva...*" prema licima koja ne učestvuju neposredno u neprijateljstvima

²⁹ *Tužilac protiv Kordića i Čerkeza, IT-95-14/2-A, presuda od 17.12.2004. (Kordić i Čerkez, drugostepena presuda), para. 37*

svaka radnja koja ima za ishod "ubistvo" iz člana 173. predstavlja kršenje međunarodnog prava ukoliko odgovara definiciji ubistva kao ratnog zločina.

50. Sud BiH je u prethodnom periodu definisao elemente ubistva:

1. lišavanje života; i
2. direktna namjera da se liši života; jer je počinitelj bio svjestan svoga čina i želio je da se čin izvrši.³⁰

2. Mučenje

51. Zajednički član 3 izričito zabranjuje mučenje lica koja ne učestvuju aktivno ili neposredno u neprijateljstvima.³¹

52. Prema sudskoj praksi MKSJ, kao ratni zločin mučenje se sastoji od tri elementa:

1. nanošenja, činom ili propustom, teškog bola ili patnje, tjelesne ili duševne;
2. čin ili propust moraju biti usmjereni na dobijanje informacija ili priznanja, i
3. čin ili propust moraju biti usmjereni na dobijanje informacija ili priznanja, ili na kažnjavanje, zastrašivanje ili prisiljavanje žrtve ili treće osobe, ili na diskriminaciju bez obzira na osnovu, žrtve ili treće osobe.³²

53. Sud BiH je usvojio definiciju MKSJ za krivičnog djela mučenja kao ratnog zločina,³³ ali istovremeno smatra da je potrebno da najmanje jedan počinitelj "mora biti javni službenik odnosno barem mora djelovati u ne-privatnom svojstvu, npr. kao de facto organ države ili bilo koji drugi entitet koji vrši vlast."³⁴

54. Prilikom procjene da li je djelovanje ili propust da se djeluje uzrokovao veliku bol ili patnju, Sud može razmotriti osobine žrtve, kao što su fizičko ili duševno stanje, godine starosti, pol, zdravstveno stanje i inferiorni položaj žrtve.³⁵ Trajnost povrede nije uslov za mučenje.³⁶

---

³⁰ Vidi *Trbić*, X-KR-07/386 (Sud BiH), prvostepena presuda, 16.10.2009. (*Trbić* prvostepena presuda), para. 177 i fn. 95.

³¹ Vidi npr. Četvrta ženevska konvencija, član 3. stav 1. tačka a)

³² *Tužilac protiv Brđanina*, IT-99-36-T, presuda od 01.09.2004. (*Brđanin* prvostepena presuda), para. 481

³³ *Andrun*, Drugostepena presuda, str. 26.

³⁴ *Andrun*, Drugostepena presuda, str. 27. Vidi takođe *Hodžić*, Prvostepena presuda, para. 35.

³⁵ *Tužilac protiv Brđanina*, IT-99-36-A, presuda od 03.04.2007. (*Brđanin* drugostepena presuda), para. 242

3. Prinudni rad

55. Za određene vrste prinudnog rada zaključeno je da predstavlja okrutno postupanje iz zajedničkog člana 3. Iako zajednički član 3. ne sadrži izričitu zabranu “nečovječnog postupanja”, njime se stavlja van zakona “okrutno postupanje” prema licima koja ne učestvuju u neprijateljstvima³⁷, a MKSJ je jasno rekao da se termini “nečovječno postupanje” i “okrutno postupanje” ravnopravno koriste u svrhu utvrđivanja da li neko djelo doseže stepen ratnog zločina³⁸. Zapravo, u predmetu *Hodžić*, prvostepeno vijeće cijeni da djelo koje predstavlja „okrutno postupanje“ iz zajedničkog člana 3. „ispunjava uslove za kvalifikaciju krivičnog djela nečovječno postupanje iz člana 173. Krivičnog zakona BiH.³⁹ Po istoj logici, svako djelo koje predstavlja nečovječno postupanje iz člana 173. takođe predstavlja i „okrutno postupanje“ iz zajedničkog člana 3., a time i kršenje međunarodnog prava.

56. KZ BiH ne definiše pojam nečovječnog postupanja, ali sudska praksa Suda BiH i MKSJ nudi važne smjernice u toj oblasti. Žalbeno vijeće Suda BiH smatra da pojam „nečovječno postupanje “obuhvata sva druga djela, koja nisu posebno propisana krivičnim djelom, za koje je optuženi oglašen krivim, s tim da je krivično djelo po težini jednako drugim krivičnim djelima propisanim članom 173., a počinitelj ima namjeru da se prouzrokuje nečovječno djelo“⁴⁰. Slično tome, Žalbeno vijeće MKSJ je definiralo elemente okrutnog postupanja koji predstavljaju kršenje zakona ili običaja ratovanja, u vezi sa zajedničkim članom 3. stav 1. tačka a) Ženevskih konvencija, kao:

1. namjernu radnju ili propust ..... koja nanosi tešku duševnu ili tjelesnu patnju ili povredu ili predstavlja ozbiljan napad na ljudsko dostojanstvo
2. počinjenu protiv osobe koja ne učestvuje aktivno u neprijateljstvima⁴¹

---

³⁶ Id. (citat iz predmeta *Tužilac protiv Kvočke i dr.*, IT-98-30/1-T, presuda od 02.11.2001. (*Kvočka i dr.* prvostepena presuda), para. 148)

³⁷ *Vidi*, npr. Četvrta ženevska konvencija, član 3. stav 1. tačka a)

³⁸ *Vidi*, npr. *Tužilac protiv Naletilić i Martinović*, IT-98-34-T, presuda od 31. marta 2003., para. 246 (“Krivična djela nečovječnog postupanja i okrutnog postupanja su rezidualna klauzula prema članu 2 [teško kršenje Ženevskih konvencija] i članu 3. [kršenja zakona i običaja ratovanja] Statuta. U materijalnom smislu elementi tih krivičnih djela su isti.”); *Tužilac protiv Kordića i Čerkeza*, IT-95-14/2-T, Presuda od 26. februara 2001., para. 265 (“surovo postupanje ekvivalentno krivičnom djelu nečovječnog postupanja u okviru odredaba o teškim povredama Ženevskih konvencija”).

³⁹ *Hodžić*, prvostepena presuda, para 33

⁴⁰ *Andrun*, drugostepena presuda, str. 38.

⁴¹ *Delalić*, drugostepena presuda, para. 424

57. Da bi utvrdio da li određene radnje dostižu stepen težine i ozbiljnosti koji zahtijeva krivičnu odgovornost, Sud može razmotriti veliki broj faktora, uključujući: stepen jačine takvog postupanja, njegovo trajanje; stvarne tjelesne povrede ili jačinu fizičke i psihičke patnje; karakter i kontekst postupanja; pol, starosnu dob i zdravstveno stanje žrtve; te predumišljaj.⁴² Ako optuženi naređuje ili na drugi način učestvuje u tome da se zatočeniци koriste za kopanje rovova što je uzrokovalo ili tešku duševnu ili tjelesnu patnju ili povredu, ili da je njima ostvaren teški napad na ljudsko dostojanstvo, to će značiti da su predmetna naređenja optuženog bila takva da zadovoljavaju definiciju okrutnog postupanja.⁴³

58. Na primjer, u kombinaciji s drugim faktorima, kao što su loši uslovi zatočenja, prinudni rad može predstavljati okrutno postupanje.⁴⁴ Pored toga, MKSJ smatra da “izvjesne kategorije prisilnog rada mogu predstavljati surovo i nečovječno postupanje, ukoliko su uslovi pod kojima se rad obavlja opasni po život ili zdravlje civila, ili ako kod njih izazivaju osjećanja straha ili poniženja”, kao što je “dovodenje zatočenika u situacije opasne po život”.⁴⁵ Stav je MKSJ da prinudni rad predstavlja okrutno postupanje i prilikom korištenja osoba koje ne učestvuju aktivno u neprijateljstvima za vojne operacije, uključujući kopanje rovova, “protiv snaga sa kojima se te osobe identifikuju ili koje simpatiziraju.”⁴⁶

59. Konačno, prinudni rad koji predstavlja ponižavajuće ili degradirajuće postupanje može predstavljati kršenje zabrane “povrede ličnog dostojanstva” iz zajedničkog člana 3.⁴⁷, u mjeri u kojoj je poniženje žrtve “dovoljno jako da izazove zgražanje svake razumne osobe”.⁴⁸ MKSJ zapravo smatra da “upotreba zatočenika za živi štit i kopanje rovova predstavlja povredu ljudskog dostojanstva”.⁴⁹ Stoga, u zavisnosti od vrste i uslova rada, prinudni rad može predstavljati kršenje međunarodnog prava.

---

⁴² *vidi Alić*, X-KRŽ-06/294 (Sud BiH), Drugostepena presuda od 20. januara 2011. para. 107

⁴³ *Tužilac protiv Blaškića*, IT-95-14-A, presuda od 29.07.2004. (*Blaškić* drugostepena presuda), para. 596.

⁴⁴ *Tužilac protiv Aleksovski*, IT-95-14-1/A, Presuda od 24. marta 2000 (“*Aleksovski* drugostepena presuda”), para. 158 i fn. 286.

⁴⁵ *Tužilac protiv Simića*, IT-95-9-T, Presuda od 17. oktobra 2003 (“*Simić* – prvostepena presuda”), para. 91.

⁴⁶ *Blaškić* drugostepena presuda, para. 597

⁴⁷ *Takode vidi*, Četvrta ženevska konvencija, član 3. stav 1. tačka c) (zabrana “napada na ljudsko dostojanstvo, naročito ponižavajuće i degradirajuće postupanje” protiv lica koje aktivno ne učestvuju u neprijateljstvima)

⁴⁸ *Kunarac i drugi*, drugostepena presuda, para. 162

⁴⁹ *Tužilac protiv Aleksovskog*, IT-95-14-1/T, presuda od 25.06.1999. (*Aleksovski* prvostepena presuda), para. 229

D. INDIVIDUALNA KRIVIČNA ODGOVORNOST

60. Optuženi je u sporazumu priznao krivnju za djelo koje mu se stavlja na teret, ali je sud u obavezi da cijeni valjanost tog priznanja kao i to da li postoji dovoljno dokaza iz kojih proizilazi njegova krivična odgovornost.

1. Saizvršilaštvo (član 29. KZ BiH)

61. Član 29. KZ BiH navodi:

Ako više osoba, učestvovanjem u činjenju krivičnog djela ili preduzimajući što drugo čime se na odlučujući način doprinosi učinjenju krivičnog djela, zajednički učine krivično djelo, svaka od njih kaznit će se kaznom propisanom za to djelo.

62. Sud podsjeća na prvostepenu presudu u predmetu *Rašević i Todović*, u kojoj pretresno vijeće navodi da "da bi se optuženi smatrao krivim za saizvršilaštvo prema članu 29., on mora ili učestvovati u *actus reus* krivičnog djela ili preduzeti što drugo "čime se na odlučujući način doprinosi" učinjenju krivičnog djela.⁵⁰ Ako je optuženi zajedno sa drugim licima učestvovao u samom krivičnom djelu, pod uslovom da postoji potrebni *mens rea*, to je dovoljno prema članu 29. da se on smatra saizvršiocem i bude kažnjen kao glavni počinilac.⁵¹ Međutim, ako je počinio "što drugo" što je dovelo do učinjenja krivičnog djela, tada ta njegova radnja mora predstavljati "odlučujući doprinos" učinjenju krivičnog djela. Izraz "odlučujući" nameće veći teret dokazivanja tužiocu.⁵² Kao što se objašnjava u Komentaru Krivičnog zakona BiH, dokazi moraju utvrditi da je doprinos optuženog učinjenju krivičnog djela bio takve prirode da "bez njega krivično djelo ne bi bilo učinjeno (uopšte ili na način kako je bilo planirano da bude učinjeno).⁵³

2. Individualna krivična odgovornost (član 180. stav 1. KZ BiH)

63. Član 180. stav 1. KZ BiH propisuje sljedeće:

---

⁵⁰ *Rašević i Todović*, X-KR/06/275 (Sud BiH), prvostepena presuda od 28.02.2008. (*Rašević i Todović* prvostepena presuda), str. 185

⁵¹ *Rašević i Todović*, prvostepena presuda, str. 185

⁵² *Rašević i Todović*, prvostepena presuda, str. 185

⁵³ *Rašević i Todović*, prvostepena presuda, str. 185, citirani komentari na KZ BiH, str. 174

Osoba koja planira, naredi, učini ili podstrekava ili pomaže u planiranju, pripremanju ili učinjenju krivičnih djela iz člana ..... 173. (ratni zločin protiv civilnog stanovništva)....., ovog zakona kriva je za to krivično djelo.

64. Vijeće podsjeća da je član 180. stav 1. izveden iz člana 7. stav 1 Statuta MKSJ i identičan mu je. Član 180. stav 1. je postao dio KZ BiH nakon stupanja na snagu člana 7. stav 1. i nakon njegovog tumačenja.⁵⁴ Individualna krivična odgovornost se vezuje za “počinjenje” zločina iz člana 7. stav 1. (pa time i “učini” djelo iz člana 180. stav 1. KZ BiH) “ako se utvrdi da je optuženi lično fizički izvršio krivično djelo ili je propustio da učini nešto na šta je bio obavezan po zakonu.”⁵⁵ Žalbeno vijeće MKSJ zaključuje da član 7. stav 1. “...prije svega pokriva fizičko počinjenje krivičnog djela od strane samog prekršioca, ili kažnjivi propust da se učini djelo obavezno po pravilima krivičnog prava.”⁵⁶

65. *Actus reus* koji je potreban za počinjenje krivičnog djela jeste taj da “... optuženi, bilo fizički, bilo na neki drugi neposredan, odnosno posredan način, svojim pozitivnim radnjama, odnosno - ako postoji obaveza djelovanja - propustima, učestvuje individualno ili zajedno s drugima u materijalnim elementima krivičnog djela za koje se tereti.”⁵⁷ Sâm optuženi ne mora učestvovati u svim aspektima inkriminisanog ponašanja.⁵⁸ Može postojati nekoliko počinitelja u vezi s istim krivičnim djelom, gdje ponašanje svakog od njih ispunjava nužne elemente definicije materijalnog krivičnog djela.”⁵⁹

66. Potrebni *mens rea* „...jeste da je optuženi djelovao s namjerom da počini krivično djelo...”⁶⁰ ili, kao u slučaju drugih oblika učestvovanja u krivičnim djelima iz člana 7. stav 1., on mora biti „svjestan vjerovatnoće, u smislu velikih izgleda, da će kao posljedica njegovog ponašanja biti izvršeno krivično djelo”.⁶¹

3. Komandna krivična odgovornost (član 180. stav 2. KZ BiH)

---

⁵⁴ Trbić, prvostepena presuda, para. 205.

⁵⁵ Tužilac protiv Blagčevića i Jokića IT-02-60-T, presuda od 17.01.2005., para 694, citat iz predmeta Tužilac protiv Tadića, IT-94-1-A, drugostepena presuda od 15. 07.1999. (Tadić drugostepena presuda), para 188.

⁵⁶ Tadić, drugostepena presuda, para 188.

⁵⁷ Tužilac protiv Stakića, IT-97-2-T, Presuda od 31.07.2003. (Stakić prvostepena presuda) para. 439; Tužilac protiv Limca i dr. IT-03-66-T, Presuda od 30.11.2005. (Limcaj i dr. prvostepena presuda) para. 509; Kvočka i dr., prvostepena presuda, para. 251

⁵⁸ Stakić, prvostepena presuda, para 439

⁵⁹ Tužilac protiv Kunarac i dr., IT-96-23-T & IT-96-23/1, Presuda od 22.02.2001. (Kunarac i dr. prvostepena presuda), para. 390.

⁶⁰ Limcaj, prvostepena presuda, para. 509.

⁶¹ Kvočka, prvostepena presuda, para. 251; Limcaj, prvostepena presuda, para. 509

67. Član 180. stav 2. KZ BiH glasi:

Činjenica da je neko od krivičnih djela iz člana 171. do 175. i člana 177. do 179. ovog zakona učinjeno od strane podređenog, ne oslobađa njemu nadređenu osobu od krivice ukoliko je ta nadređena osoba znala ili je mogla znati da se njen podređeni sprema učiniti takvo djelo, odnosno da je već učinio takvo djelo, a nadređena osoba je propustila da preduzme nužne i razumne mjere da spriječi učinjenje krivičnog djela, odnosno da učinitelj tog djela bude kažnjen.

68. Pretresno vijeće naglašava u prvostepenoj presudi u predmetu *Rašević i Todović* da su elementi komandne odgovornosti propisani članom 180. stav 2. Krivičnog zakona identični onima koji su bili priznati u međunarodnom običajnom pravu u vrijeme počinjenja krivičnih djela.⁶² To su:

1. Izvršenje krivičnog djela one vrste koja je navedena u članovima koji se primjenjuju (što uključuje genocid, ratni zločin i zločin protiv čovječnosti).

2. Postojanje odnosa nadređeni-podređeni između optuženog i izvršilaca koji su počinili krivično djelo.

3. Nadređeni je znao ili je mogao znati da:

- a. se podređeni sprema da učini takvo krivično djelo; ili
- b. da je počinio takvo krivično djelo

4. Nadređeni je propustio da preduzme nužne i razumne mjere da:

- a. spriječi učinjenje krivičnog djela, odnosno,
- b. da učinitelj tog djela bude kažnjen.

69. Elementi komandne odgovornosti su već bili utvrđeni u međunarodnom običajnom pravu do aprila 1992. godine.⁶³ MKSJ je ovo prepoznao u nizu odluka, počevši od presude pretresnog vijeća u predmetu *Čelebići* od 16.11.1998. godine.⁶⁴

IV. INDIVIDUALNA KRIVIČNA ODGOVORNOST OPTUŽENOG

70. Pri utvrđivanju odgovornosti optuženog za krivično djelo ratni zločin protiv civilnog stanovništva, vijeće je imalo u vidu da se u ovom konkretnom slučaju optuženi tereti da je svojim radnjama kao saizvršilac učestvovao u prisiljavanju zatočenika na prinudni rad, te da je odgovoran i

---

⁶² *Rašević i Todović*, prvostepena presuda, str. 114-116, potvrđena po žalbi: *Rašević i Todović*, X-KRŽ/06/275 (Sud BiH), drugostepena presuda od 09.02.2009.

⁶³ *Vidi Rašević i Todović*, prvostepena presuda, str. 113-115.

kao nadređeni za radnje mučenja i ubistva počinjenih od strane njegovih podređenih. Vijeće je na osnovu saslušanih svjedoka i materijalnih dokaza koji potvrđuju priznanje optuženog zaključilo da je optuženi bio pomoćnik komandanta za bezbjednost 307 brigade Armije RBiH, dakle vojni stariješina koji je imao nadređenu ulogu u odnosu na njemu podređene vojne policajce 307 brigade Armije RBiH. Kao takav on je imao dozvolu da izdaje odobrenja za izvođenje zatočenika, što je i činio, te je tako je na odlučujući način doprinio zajedno sa drugim saizvršiocima prisiljavanju zatočenika na prinudni rad, pri čemu su bili životno ugroženi i gdje su neki od njih mučeni i ubijeni. Vijeće je zaključilo da je te radnje činio svjesno i voljno.

71. Pored toga na osnovu provedenih dokaza vijeće je utvrdilo da je optuženi iako je bio u obavezi da to učini, i iako je znao za radnje podređenih, svjesno i voljno propustio da poduzme nužne i razumne mjere da spriječi i kazni njemu podređene, te da provede adekvatnu istragu protiv njemu podređenih vojnih policajaca i drugih pripadnika Armije RBiH koji su učestvovali u izvršenju krivičnih djela mučenja i ubistva zatočenika, te da podnese krivičnu prijavu nadležnom vojnom tužilaštvu protiv istih.

72. Sve ovo upućuje na zaključak da postoji dovoljno dokaza o krivici optuženog Handžić Enesa na način kako je to navedeno u optužnici.

V. ODMJERAVANJE KAZNE

73. U vezi sa krivičnim djelom ratni zločin protiv civilnog stanovništva, vijeće je razmatralo neophodnu sankciju koja odgovara navedenoj zakonskoj svrsi, uključujući i relevantne pravne elemente.

74. Odlučujući o vrsti i visini krivične sankcije optuženom i cijeneći odredbe vezane za krivičnu sankciju iz sporazuma o priznanju krivnje zaključenog između stranaka, vijeće je našlo prije svega da je predloženi raspon kazni prihvatljiv, te je u okviru istog i izrekao kaznu zatvora u trajanju od 8 godina. Odlučujući o kazni, vijeće je cijeno sve okolnosti konkretnog predmeta, a pri tome je imalo u vidu i svrhu kažnjavanja, kao i sve okolnosti koje utiču na to da kazna bude veća ili manja, a također je imalo u vidu i činjenicu da kazna treba da zadovolji interese pravde, prije svega oštećene i zaštititi i da satisfakciju žrtvama. S tim u vezi potrebno je napraviti balans između stepena

---

⁶⁴ *Tužilac protiv Delalića i dr.* IT-96-21-T, presuda od 16.11.1998. (*Delalić i dr.* prvostepena presuda, takođe poznata kao prvostepena presuda u predmetu *Čelebići*), *Vidi takođe Rašević i Todović*, prvostepena presuda, str. 116

zaštićenog dobra s jedne strane i ličnosti optuženog kao izvršioca krivičnog djela s druge strane, te cijeliti sve otežavajuće i olakšavajuće okolnosti koje su se našle na strani optuženog.

75. Vijeće je prije svega imalo u vidu da se optuženi priznanjem krivnje suočava sa posljedicama onoga što je učinio, što predstavlja ključni aspekt sporazuma. Nadalje, optuženi je izrazio spremnost na suradnju što je istakao u sporazumu, a prvi korak jeste svakako davanje izjave i dopunske izjave u svojstvu svjedoka u Tužilaštvu BiH. Optuženi Handžić Enes je pružio korisne informacije koje su od pomoći Tužilaštvu BiH u otkrivanju istine u odnosu na osobe koje su bile uključene u dešavanja u Bugojnu. Isto tako pružio je i informacije u vezi sa mjestom ubistva pojedinih osoba navedenih u optužnici, te u vezi sa sudbinom njihovih posmrtnih ostataka, a što se posebno odnosi na pronalazak ljudskih kostiju na lokalitetu Ivandića kuće. Nadalje, sam čin sporazuma je imao pozitivan odjek kada su u pitanju oštećeni koji su po kazivanju postupajućeg tužitelja pozdravili Handžićevo priznanje i sam sporazum. To su sve olakšavajuće okolnosti koje je sud imao u vidu. Pored toga vijeće je cijeno da se radi o porodičnom čovjeku, ocu dvoje malodobne djece, ranije neosuđivanom, a sud je imao u vidu i godine života optuženog u vrijeme izvršenja krivičnog djela, kao i opšta dešavanja u Bugojnu u inkriminisano vrijeme, koje okolnosti zajedno sa činjenicom da je priznanje optuženog doprinijelo utvrđivanju sudbine ubijenih prema zaključku vijeća predstavljaju osobito olakšavajuće okolnosti.

76. S druge strane, prilikom odmjeravanja kazne vijeće je imalo u vidu da su događaji za koje je optuženi oglašen krivim dešavali kontinuirano u periodu od nekoliko mjeseci, a imajući u vidu položaj optuženog kao i činjenicu da su radnje onih protiv kojih je optuženi propustio da podzume nužne i razumne mjere kako bi bili kažnjeni, bile usmjerene na djela ugrožavanja života i tijela ljudi kao najzaštićenijeg dobra, a jačina ugrožavanja se ispoljavala na različite načine koji su u suštini bili odraz nehumanog tretmana i koji su na kraju za posljedicu imali smrt određenog broja ljudi. Sve ovo su okolnosti koje su opredjelile vijeće da ne izrekne minimalnu predloženu kaznu, već kaznu od 8 godina zatvora.

77. Na kraju vijeće zaključuje da je izrečena sankcija srazmjerna sporazumu i posljedicama koje su proizišle iz istog, primjerena i adekvatna ličnosti optuženog te da će se njome postići svrha izricanja sankcija predviđenih zakonom, u smislu specijalne i generalne prevencije činjenja krivičnih djela.

78. Optuženom se u skladu sa članom 56. stav 1. KZ BiH u izrečenu kaznu zatvora uračunava i vrijeme koje je proveo u pritvoru počevši od 16.04.2007. godine do 19.02.2009. godine, te od

momenta lišenja slobode po rješenju Suda BiH za određivanje pritvora nakon izricanja presude od 25.05.2011. godine, pa do upućivanja na izdržavanje kazne zatvora.

VI. ODLUKA O TROŠKOVIMA POSTUPKA I IMOVINSKO PRAVNOM ZAHTJEVU

79. Na osnovu člana 188. stav 4. ZKP BiH, nakon uvida u dokaze koji se tiču imovnog stanja optuženog, optuženi se oslobađa plaćanja troškova krivičnog postupka, obzirom da bi njihovim plaćanjem bilo dovedeno u pitanje njegovo izdržavanje i izdržavanje njegove porodice, te isti padaju na teret budžetskih sredstava Suda.

80. Prilikom upućivanja oštećenih na parnični postupak, da bi ostvarili svoj eventualni imovinsko pravni zahtjev, vijeće je prije svega imao u vidu da bi za određivanje iznosa po svakom imovinskopravnom zahtjevu bio potreban duži vremenski period, te bi se na taj način ovaj postupak produži, a iz službenih zabilješki sa sastanka tužioca i oštećenih proizilazi da su i sami oštećeni tražili da se upute na parnicu radi ostvarivanja svojih prava. Stoga je donesena odluka u skladu sa odredbom člana 198. stav 2. ZKP BiH.

ZAPISNIČAR

PREDSJEDNIK VIJEĆA

SUDIJA

Emira Hodžić

Davorin Jukić

POUKA O PRAVNOM LIJEKU: Protiv ove presude dozvoljena je žalba u roku od 15 dana od dana prijema pismenog otpravka iste. Žalba se ne može izjaviti na odluku o krivičnoj pravnoj sankciji.

VII. ANEKS A

A. SPISAK MATERIJALNIH DOKAZA TUŽILAŠTVA

- T1 Zapisnik o saslušanju svjedoka Gordana Rajića od 21.04.2006, broj 162/05
- T2 Zapisnik o saslušanju svjedoka Frane Vejić od 15.06.2006. godine broj KT-RZ-162/05
- T3 Zapisnik o saslušanju svjedoka Miroslava Zelića od 20.06.2006. godine, broj KT-RZ-162/05
- T4 Zahtjev za priznanje svojstva ratnog vojnog invalida HVO na ime Miroslava Zelića od 28.3.1997. godine
- T5 Ljekarski nalaz na ime Zelić Miroslav od 23.10.1993. godine
- T6 Ljekarski nalaza na ime Zelić Miroslava od 7.11.1993. godine
- T7 Certifikat MKCK na ime Zelić Miroslav od 27.4.1994. godine
- T8 Nalaz i mišljenje liječničke komisije za pregled lica obuhvaćenih Zakonom o pravima branitelja i članova njihovih obitelji na ime Zelić Miroslav od 18.3.2005. godine, broj 1303/04
- T9 Nalaz i mišljenje liječničke komisije za pregled lica obuhvaćenih Zakonom o pravima branitelja i članova njihovih obitelji na ime Zelić Miroslav u postupku revizije od 27.3.2006. godine, broj 835/05
- T10 Rješenje Kantonalne uprave Srednjobosanskog kantona za pitanja branitelja i invalida domovinskog rata broj R-03-41-6654/06 od 20.3.2006. godine na ime Miroslava Zelića
- T11 Uvjerenje Uprave za odbranu Travnik na ime Miroslava Zelića broj V21-41/1-10-03-219-234/04 od 03.12.2004. godine
- T12 Zapisnik o saslušanju svjedoka Marka Gunjača od 14.06.2006. godine, broj KT-RZ-162/05
- T13 Zapisnik o saslušanju svjedoka Ivica Klarić od 26.6.2006. godine, broj KT-RZ-162/05
- T14 Zapisnik o saslušanju svjedoka Stipica Džapić od 23.6.2006. godine, broj KT-RZ-162/05
- T15 Zapisnik o saslušanju svjedoka Drage Žulj od 15.6.2006. godine od KT-RZ-162/05
- T16 Zapisnik o saslušanju svjedoka Ivica Topić od 22.6.2006. godine, broj KT-RZ-

- 162/05
- T17 Zapisnik o saslušanju svjedoka Maria Franjića od 21.06.2006. godine, broj KT-RZ-162/05
- T18 Zahtjev za priznanje svojstva ratnog vojnog invalida HVO na ime Ivana Kapetanovića od 28.3.1997. godine
- T19 Rješenje Kantonalne uprave Srednjobosanskog kantona za pitanja branitelja i invalida domovinskog rata broj 02-41-10637/06 od 30.8.2006. godine na ime Ivana Kapetanovića
- T20 Certifikat MKCK na ime Ivana Kapetanovića od 04.04.2000. godine
- T 21 Zapisnik o saslušanju svjedoka Ivana Kapetanovića od 09.04.2007. godine, broj KT-RZ-125/07
- T22 Zapisnik o saslušanju svjedoka Milenka Kasala od 04.07.2006. godine, broj KT-RZ-162/05
- T23 Zapisnik o saslušanju svjedoka Dragan Boškića od 07.08.2007. godine, broj KT-RZ-125/07, KT-RZ-162/05, KT-RZ-128/07
- T24 Rješenje Općinske službe za opću upravu, društvene djelatnosti i mjesne zajednice Općine Bugojno broj 02-41-3-1137/05 od 13.12.2005. godine na ime Dragan Boškić
- T25 Zahtjev za priznavanje svojstva vojnog invalida HVO na ime Dragan Boškić od 28.8.1997. godine
- T26 Zapisnik o saslušanju svjedoka Nikice Markovića od 09.08.2007. godine, broj KT-RZ-125/07, KT-RZ-162/05, KT-RZ-128/07
- T27 Zahtjev za priznavanje svojstva ratnog vojnog invalida HVO od 11.7.1996. na ime Nikica Marković
- T 28 Rješenje Općinske službe za opću upravu, društvene djelatnosti i mjesne zajednice Općine Bugojno broj 02-41-3-2849/04 od 28.11.2005. godine na ime Nikica Marković
- T29 Certifikat MKCK na ime Marković Nikica od 16.01.1995. godine
- T30 Uvjerenje Uprave za odbranu Travnik na ime Nikica Marković broj V21-41/1-10-03-219-252/04 od 03.12.2004. godine
- T31 Zapisnik o saslušanju svjedoka Ivo Kujundžić od 08.08.2007. godine, broj KT-RZ-125/07, KT-RZ-162/05, KT-RZ-128/07
- T32 Uvjerenje Uprave za odbranu Travnik na ime Ivo Kujundžić broj V21-41/1-10-03-219-379/04 od 05.12.2004. godine
- T33 Certifikat MKCK na ime Kujundžić Ivo od 11.04.1994. godine

- T34 Rješenje Općinske službe za opću upravu, društvene djelatnosti i mjesne zajednice Općine Bugojno broj 02-41-3-859/05 od 21.11.2005. godine na ime Ivo Kujundžić
- T35 Zahtjev za priznavanje ratnog vojnog invalida HVO na ime Ivo Kujundžić od 01.03.1996. godine
- T36 Zapisnik o saslušanju svjedoka Jadranke Nikolić od 16.3.2007. godine, broj KT-RZ-162/05
- T37 Zapisnik o saslušanju svjedoka Željka Ištuk od 30.07.2007. godine, broj KT-RZ-125/07, KT-RZ-162/05
- T38 a-d Fotografije svjedoka Miloš Željka iz 1993. godine.
- T39 Zapisnik o saslušanju svjedoka Željka Miloš od 15.3.2007. godine, broj KT-RZ-162/05
- T40 Zapisnik o saslušanju svjedoka Salkić Zijada od 10.4.2007. godine, broj KT-RZ-125/07
- T41 Zapisnik o saslušanju svjedoka Maria Glišića od 29.6.2006. godine, broj KT-RZ-162/05
- T42 Zapisnik o saslušanju svjedoka Ivana Keškića od 14.8.2007. godine, broj KT-RZ-125/07, KT-RZ-162/05
- T43 Zapisnik o saslušanju svjedoka Jasminka Šečić od 22.8.2007. godine, broj KT-RZ-125/07, KT-RZ-162/05, KT-RZ-128/07
- T44 Zapisnik o saslušanju svjedoka Josipa Lukić od 09.08.2007. godine, broj KT-RZ-125/07, KT-RZ-162/05, KT-RZ-128/07
- T45 Zapisnik o saslušanju svjedoka Berislava Džalto od 26.6.2006. godine, broj KT-RZ-162/05
- T46 Zapisnik o saslušanju svjedoka Milenka Begića od 24.4.2007. godine, broj KT-RZ-125/07, KT-RZ-162/05
- T47 Zapisnik o saslušanju svjedoka Zdravka Kezića od 24.4.2007. godine, broj KT-RZ-125/07, KT-RZ-162/05
- T48 Zapisnik o saslušanju svjedoka Miroslava Marjanovića od 30.07.2007. godine, broj KT-RZ-125/07, KT-RZ-162/05
- T49 Zapisnik o saslušanju svjedoka Dražan Vučak od 30.07.2007. godine, broj KT-RZ-125/07, KT-RZ-162/05
- T50 Zapisnik o saslušanju svjedoka Vučak Stipe od 30.07.2007. godine, broj KT-RZ-125/07, KT-RZ-162/05
- T51 Zahtjev za priznavanje svojstva RVI na ime Stipi Vučak od 4.6.1996. godine
- T52 Uvjerjenje Uprave za odbranu Travnik, na ime Stipi Vučak od 03.12.2004. godine,

- broj V21-41/1-10-03-219-221/04
- T53 Rješenje Općinske službe za opću upravu, društvene djelatnosti i mjesne zajednice općine Bugojno na ime Stipo Vučak, broj 02-41-3-2796/04 od 22.11.2005. godine
- T54 Nalaz i mišljenje liječničke komisije za pregled lica obuhvaćenih zakonom o pravima branitelja i članova njihovih obitelji na ime Stipo Vučak, broj 156/04 od 08.12.2004. godine
- T55 Nalaz i mišljenje ljekarske komisije za apregled lica obuhvaćenih Zakonom o pravima branilaca i članova njihovih porodica u postpku revizije na ime Stipo Vučak od 03.04.2006. godine, broj 869/05.
- T56 Nalaz i mišljenje vojno – invalidske komisije na ime Vučak Stipo od 21.12.1994. godine, broj 910/94
- T57 Zapisnik o saslušanju svjedoka Zorana Pocrnje od 30.7.2007. godine, broj KT-RZ-162/05, KT-RZ-125/07
- T58 Uvjerenje uprave za odbranu Travnik na ime Zoran Pocrnja, broj V21-41-/1-10-03-219-353/04 od 05.12.2004. godine
- T59 Rješenje Općinske službe za opću upravu, društvene djelatnosti i mjesne zajednice na ime Zoran Pocrnja, broj 02-41-3-1107/05 od 13.01.2006. godine
- T60 Zapisnik o saslušanju svjedoka Mirka Tomljenović od 13.8.2007. godine, broj KT-RZ-162/05, KT-RZ-125/07
- T61 Uvjerenje uprave za odbranu Travnik na ime Mirko Tomljenović, broj V21-41/1-10-03-219-455/04 od 05.12.2004. godine
- T62 Rješenje Općinske službe za opću upravu, društvene djelatnosti i mjesne zajednice Općine Bugojno, broj 02-41-3-105/05 od 21.11.2005. godine
- T63 Zapisnik o saslušanju svjedoka Stjepana Radoš od 03.04.2007. godine, broj KT-RZ-125/07
- T64 Rješenje Općinske službe za opću upravu, društvene djelatnosti i mjesne zajednice na ime Stjepan Radoš, broj 02-41-3-1289/05, od 09.11.2005. godine
- T65 Uvjerenje Uprave za odbranu Travnik na ime Stjepna Radoš od 05.12.2004. godine, broj V21-41/1-10-03-219-409/04
- T66 Zapisnik o saslušanju svjedoka Bosiljke Kasalo od 04.07.2006. godine, broj KT-RZ-162/05
- T67 Zapisnik o saslušanju svjedoka Slavena Brajkovića od 29.6.2006. godine, broj KT-RZ-162/05
- T68 Zapisnik o saslušanju svjedoka Udovičić Ilija od 10.09.2007. godine, broj KT-RZ-162/05, KT-RZ-125/07

- T69 Zapisnik o saslušanju svjedoka Alvir Zrinka od 15.6.2007. godine, broj KT-RZ-125/07
- T70 Zapisnik o saslušanju svjedoka Vlatka Brnas od 13.8.2007. godine, broj KT-RZ-162/05 i KT-RZ-125/07
- T71 Zapisnik o saslušanju svjedoka Josip Ćubela od 06.08.2007. godine, broj KT-RZ-128/07, KT-RZ-125/07, KT-RZ-162/05
- T72 Zapisnik o saslušanju svjedoka Ivice Gunjača od 23.6.2006. godine, broj KT-RZ-162/05
- T73 Certifikat MKCK od 26.4.1994. godine na ime Kalaica Josip
- T74 Rješenje Općinske službe za opću upravu, društvene djelatnosti i mjesne zajednice, broj 02-41-3-448/05 od 21.11.2005. godine
- T75 Zapisnik o saslušanju svjedoka Kalaica Josip broj KT-RZ-162/05, KT-RZ-125/07, KT-RZ-128/07 od 07.08.2007. godine
- T76 Dopis Kapetanović Ante – ručno napisano
- T77 Protokol za identifikaciju uz dvije fotografije
- T78 Zapisnik o saslušanju svjedoka Kapetanović Ante od 22.5.2007. godine, broj KT-RZ-162/05, KT-RZ-125/07, KT-RZ-105/07
- T79 Zapisnik o saslušanju svjedoka Ive Mršo od 21.6.2006. godine, broj KT-RZ-162/05
- T 80 Rješenje općinske službe za opću upravu, društvene djelatnosti i mjene zajednice od 20.02.2005. godine, broj 02-41-02-952/05
- T81 Zapisnik o saslušanju svjedoka Gvozden Slave od 22.5.2007. broj KT-RZ-162/05, KT-RZ-125/07
- T82 Kopije pisma iz 2003. godine – Slava Gvozden
- T83 Kopije pisama iz 2003. godine – Slava Gvozden
- T84 Zapisnik o saslušanju svjedoka A
- T85 Rješenje federalnog ministarstva za pitanja branitelja i invalida domovinskog rata od 05.01.2006. godine, broj UP-II-04/1-41-4738/05 za svjedoka A
- T86 Zapisnik o saslušanju svjedoka Dragana Kasalo od 18.6.2007. godine, broj KT-RZ-125/07, KT-RZ-162/05, KT-RZ-128/07
- T87 Zapisnik o saslušanju svjedoka Sabahudina Gazia od 11.5.2007. godine, broj KT-RZ-125/05, KT-RZ-162/05
- T89 Zapisnik o saslušanju svjedoka Tomas Joze od 07.08.2007. godine, broj KT-RZ-125/07, KT-RZ-162/05, KT-RZ-128/07
- T90 Zapisnik o saslušanju svjedoka Ozren Gvozdenović od 06.08.2007. godine, broj KT-RZ-125/07, KT-RZ-162/05, KT-RZ-125/07

- T91 Zapisnik o saslušanju svjedoka Ivica Đikić od 13.8.2007. godine, broj KT-RZ-162/05, KT-RZ-125/07
- T 92 Uvjerenje Uprave za odbranu Travnik od 19.10.2004. godine, broj V21-41/1-10-03-219-113/04 na ime Živko Ljuban
- T93 Lična karta na ime Živko Ljuban od 18.10.1959. godine
- T94 Zapisnik o saslušanju svjedoka Ljuban Živko od 05.10.2007. godine, broj KT-RZ-162/05
- T95 Zapisnik o saslušanju svjedoka Viktora Maros od 09.08.2007. godine, broj KT-RZ-125/07, KT-RZ-162/05, KT-RZ-128/07
- T96 Zapisnik o saslušanju svjedoka Asima Balihodžića od 08.10.2007. godine, broj KT-RZ-162/05
- T97 Zapisnik o saslušanju svjedoka D
- T98 Zapisnik o saslušanju svjedoka Jezidžić Berislava od 25.10.2007. godine, broj KT-RZ-162/08
- T 99 Zapisnik o saslušanju svjedoka Zorana Gvozdena od 25.10.2007. broj KT-RZ-162/05
- T100 Zapisnik o saslušanju svjedoka Janka Ljubos od 12.12.2005. godine, broj KT-RZ-162/05
- T 101 Zapisnik o saslušanju svjedoka Janjko Ljubos od 15.3.2007. godine, broj KT-RZ-162/05
- T 102 Zapisnik o saslušanju svjedoka Ilije Dujmović od 18.10.2007. godine, broj KT-RZ-162/05
- T103 Zapisnik o saslušanju svjedoka Turalija Tomislav od 05.11.2007. godine, broj KT-RZ-162/05
- T104 Zapisnik o saslušanju svjedoka Božo Križanac od 26.10.2007. godine, broj KT-RZ-162/05
- T 105 Zapisnik o saslušanju svjedoka Damira Kolovrata od 25.10.2007. godine, broj KT-RZ-162/05
- T106 Rješenje Općinske službe za opću u pravu, društvene djelatnosti i mjesne zajednice od 16.02.2005. godine, broj 02/3-41-3-2603/04 na ime Damir Grgić
- T107 Certifikat MKCK od 31.3.1994. godine na ime Grić Damir
- T108 Uvjerenje od 19.10.2004. godine, broj V21-41/1-10-03-219-139/04 na ime Damir Grgić
- T109 Zapisnik o saslušanju svjedoka Damira Grgić od 25.10.2007. godine, broj KT-RZ-162/05

- T110 Zapisnik o saslušanju svjedoka Semira Osmić, broj KT-RZ-162/05 od 22.11.2007. godine
- T111 Zapisnik o saslušanju svjedoka Sead Talić, broj KT-RZ-162/05 od 28.11.2007. godine
- T112 Zapisnik o saslušanju svjedoka Rade Marjanović, broj KT-RZ-162/05 od 29.11.2007. godine
- T113 Zapisnik o saslušanju svjedoka Stjepan Cvijanović, broj KT-RZ-162/05 od 16.10.2007. godine
- T114 Zapisnik o saslušanju svjedoka Nevzudin Kero, broj KT-RZ-162/05 od 19.11.2007. godine
- T115 Zapisnik o saslušanju svjedoka Zahid Karagić, broj KT-RZ-162/05 od 22.11.2007. godine
- T116 Zapisnik o saslušanju svjedoka Dragan Nevjestić, broj KT-RZ-162/05 od 30.10.2007. godine
- T117 Zapisnik o saslušanju svjedoka Bahrija Milanović, broj KT-RZ-162/05 od 19.11.2007. godine
- T118 Zapisnik o saslušanju svjedoka Admir Slipac, broj KT-RZ-162/05 od 27.11.2007. godine
- T119 Zapisnik o saslušanju svjedoka Zahida Jusić, broj KT-RZ-162/05 od 16.11.2007. godine
- T120 Zapisnik o saslušanju svjedoka Nijaz Habib, broj KT-RZ-162/05 od 15.11.2007. godine
- T121 Zapisnik o saslušanju svjedoka Kaić Kazimir, broj KT-RZ-162/05, KT-RZ-125/07 od 14.08.2007. godine
- T122 Zapisnik o saslušanju svjedoka Mirsad Velić, broj KT-RZ-162/05 od 28.11.2007. godine
- T123 Zapisnik o saslušanju svjedoka Nebić Suljo, broj KT-RZ-162/05 od 19.11.2007. godine
- T124 Zapisnik o saslušanju svjedoka Vinko Pavić, broj KT-RZ-162/05 od 31.10.2007. godine
- T125 Potvrda MKCK na ime Vinko Pavić od 31.3.1994. godine
- T126 Uvjerenje uprave za odbranu Travnik na ime Vinko Pavić od 05.12.2004.
- T 127 Zapisnik o saslušanju svjedoka Jasmin Ivković, broj KT-RZ-162/05 od 15.11.2007. godine
- T128 Zapisnik o saslušanju svjedoka Bernes Gavranović, broj KT-RZ-162/05 od

12.11.2007. godine

- T129 Zapisnik o saslušanju svjedoka Alena Slipac, broj KT-RZ-162/05 od 27.11.2007. godine
- T130 Zapisnik o saslušanju svjedoka Željka Lozić, broj KT-RZ-162/05, KT-RZ-125/07 od 04.09.2007. godine
- T131 Izjava svjedoka Mikulić Tomislava od 15. i 18.09.2001. godine
- T132 Izjava svjedoka Marijanović Mijo od 15.5. i 18.09.2001. godine
- T133 Izjava svjedoka Krajinović Marko od 17.1. i 9.4.2001. godine
- T134 Izjava svjedoka Keškić Dragana od 10.9.2001 i 27.6.2002. godine
- T135 Odluka o ukidanju ratnog stanja, službene novine broj 50, 28.12.1995. godine
- T136 Ustav Federacije BiH
- T137 Karta - Bugojno
- T138 Karta - Donji Vakuf
- T139 Karta - Gornji Vakuf
- T140 Poziv na predaju od 20.7.1993. godine
- T141 Zahtjev za ustupanje zatvorenika od 17.10.1993. godine
- T142 Naređenje od 8.3.1993. godine, broj 02/33-628
- T143 Redovni borbeni izvještaj od 19.7.1993. godine, broj 02/263-71
- T144 Redovni borbeni izvještaj od 26.7.1993. godine, broj 02-263-80
- T145 Redovni borbeni izvještaj od 27.7.1993. godine, broj 02-263-83
- T146 Spisak zarobljenih pripadnika HVO – 104. brigade od 19/20.07.1993. godine, broj 01-151-599/93
- T147 Spisak zarobljenih pripadnika HVO – 104. brigade od 09.08.1993. godine, broj 01-151-600/93
- T148 Spisak zarobljenih pripadnika HVO – 104. brigade od 05.08.1993. godine, broj 01-151-601/93
- T149 Redovni borbeni izvještaj od 01.12.1993. godine
- T150 Redovni borebni izvještaj od 30.11.1993. godine
- T151 Redovni borbeni izvještaj od 24.9.1993. godine
- T152 Dnevni izvještaj od 17.11.1993. godine
- T153 Dnevni izvještaj od 19.11.1993. godine
- T154 Dnevni izvještaj od 22.11.1993. godine
- T155 Dnevni izvještaj od 30.11.1993. godine
- T156 Dnevni bilten od 31.12.1993. godine
- T157 Odluka upravnika zatvora od 10.3.1994. godine

- T158 Spisak stražara od 08.03.1994. godine
- T159 Podaci o pripadnicima OG „Zapad“ od 19.1.1994. godine
- T160 Potvrda od 11.2.1994. godine
- T161 Obavještenje od 14.2.1994. godine
- T162 Dnevni izvještaj od 08.01.1994. godine
- T163 Dnevni izvještaj od 09.01.1994. godine
- T164 Dnevni izvještaj od 13.01.1994. godine
- T165 Dnevni izvještaj od 15.01.1994. godine
- T166 Dnevni izvještaj od 16.01.1994. godine
- T167 Dnevni izvještaj od 17.01.1994. godine
- T168 Dnevni izvještaj od 19.01.1994. godine
- T169 Dnevni izvještaj od 19.3.1994. godine
- T170 Dnevni izvještaj od 19.3.1994. godine
- T171a Molba Miloš Franjke za puštanje iz pritvora
- T171b Nalaz na ime Miloš Nikica od 24.8.1993. godine
- T172 Službena zabilješka od 27.8.1993. godine
- T173 Zahtjev za angažovanje zatvorenika od 11.3.1994. godine
- T174 Dopis od 09.05.1994. godine
- T175 Spisak pripadnika stanice javne bezbjednosti Bugojno na dan 11.8.1993. godine
- T176 a- Dokumenti MUP SJB Bugojno
s
- T177 Rješenje o imenovanju upravnika privremenog zatvora u Bugojnu od 28.7.1993. godine
- T178 Prijedlog odluke o određivanju prostorija za privremeno zadržavanje građanskih lica, vojnih lica osuđenih ili zadržanih od strane nadležnih organa
- T179 Dnevnik - sastanak u štabu od 22.7.1993. godine
- T180 Izvod iz zapisnika sa 21. vanredne sjednice Ratnog predsjedništva Općine Bugojno od 09.09.1993. godine
- T181 Rješenje o razrješenju upravnika za privremeno zadržavanje u Bugojnu od 10.9.1993. godine
- T182 Odobrenje od 30.9.1993. godine
- T183 Nalog od 04.10.1993. godine
- T184 Naredba od 23.10.1993. godine
- T185 Naredba od 23.10.1993. godine
- T186 Naređenje od 01.12.1993. godine

- T187 Naredenje od 16.11.1993. godine
- T188 Obavještenje od 27.7.1993. godine
- T189 Obavještajni izvještaj od 12.12.1993. godine
- T190 Rješenje na ime Kukavica Musjab od 18.5.1994. godine
- T191 Rješenje na ime Gasal Nisvet od 18.5.1994. godine
- T192 Molba SJB Bugojno od 21.3.1995. godine
- T193 Referat odbrambenih priprema od 14.2.1995. godine
- T194 Dopis opštinskog štaba Bugojno od 12.10.1993. godine

- T194a Dopis opštinskog štaba Bugojno od 12.10.1993. godine (kopija ovjerena od strane ICTY)

- T195 Rješenje na ime Milice Kovačević od 22.05.1997. godine
- T196 Potvrda o okolnostima stradavanja na ime Perica Kovačević od 20.05.1997. godine
- T197 Rješenje općinske službe za opću upravu, društvene djelatnosti i mjesne zajednice Općine Bugojno na ime Drage Galić od 28.10.2005. godine
- T198 Uvjerjenje Uprave za odbranu Travnik od 23.11.2004. godine
- T199 Rješenje Općinskog Suda Bugojno kojim se utvrđuje smrt Zoro Galić od 05.3.1999. godine
- T200 Potvrda o okolnostima stradavanja na ime Zoro Galić od 27.06.1997. godine
- T201 Uvjerjenje Uprave za odbranu Travnika na ime Dragan Erkapić od 23.11.2004. godine
- T202 Rješenje Općinske službe za opću upravu, društvene djelatnosti i mjesne zajednice Općine Bugojno od 08.12.2006. godine
- T203 Rješenje Općinskog Suda Bugojno kojim se proglašava umrlim Erkapić Dragan od 28.5.2001. godine
- T204 Potvrda o okolnostima stradavanje na ime Dragan Erkapić od 05.04.1997. godine
- T205 Rješenje Općinske službe za opću upravu, društvene djelatnosti i mjesne zajednice Općine Bugojno, na ime Dragica Miloš od 15.5.2006. godine.
- T206 Rješenje Općinskog Suda Bugojno kojim se proglašava umrlim Ivo Miloš od 29.3.2006. godine
- T207 Uvjerjenje Uprave za odbranu Travnik na ime Ivo Miloš od 21.4.2006. godine
- T208 Potvrda o okolnostima stradavanja na ime Ivo Miloš od 30.01.1998. godine.
- T209 Rješenje Općinske službe za opću upravu, društvene djelatnosti i mjesne zajednice Općine Bugojno na ime Joze Miličević, od 22.01.2007. godine

- T210 Uvjerenje uprave za odbranu Travnika na ime Dragan Miličević od 29.12.2006. godine
- T211 Rješenje Općinskog Suda Bugojno kojim se proglašava umrlim Miličević Dragan od 07.02.2006. godine
- T212 Potvrda o okolnostima stradavanja na ime Dragan Miličević od 30.01.1998. godine
- T213 Rješenje Ureda za odbranu Bugojno na ime Pavo Markulja od 16.4.2007. godine
- T214 Uvjerenje Uprave za odbranu Travnik na ime Anto Markulj od 23.11.2004. godine
- T215 Potvrda o okolnostima stradavanja na ime Anto Markulj od 20.2.1997. godine
- T216 Uvjerenje Uprave za odbranu Travnik na ime Zdravko Juričić od 23.11.2004. godine
- T217 Rješenje Općinske službe za opću upravu, društvene djelatnosti i mjesne zajednice Općine Bugojno na ime Olgica Juričić od 29.4.2005. godine
- T218 Rješenje o ispravci Općinskog Suda Bugojno od 09.11.2005. godine
- T219 Rješenje Općinskog Suda Bugojno kojim se Juričić Zdravko proglašava umrlim od 20.12.2002. godine
- T220 Potvrda o okolnostima stradavanja na ime Zdravko Juričić od 25.02.1997. godine
- T221 Uvjerenje Uprave za odbranu Travnik na ime Miroslav Dilber od 23.11.2004. godine
- T222 Rješenje Ureda za odbranu Bugojno na ime Ljuba Dilber od 16.3.1998. godine
- T223 Rješenje Ministarstva obrane FBiH od 03.09.1998. godine
- T224 Potvrda o okolnostima stradavanja na ime Miroslav Dilber od 30.01.1998. godine
- T225 Uvjerenje Uprave za odbranu Travnik na ime Branko Crnjak od 23.11.2004. godine
- T226 Rješenje Općinskog Suda Bugojno kojim se proglašava umrlim Perica Crnjak od 10.05.2006. godine
- T227 Rješenje o ispravci Općinskog Suda Bugojno od 28.6.2006. godine
- T228 Zaključak Općinske službe za opću upravu, društvene djelatnosti i mjesne zajednice Općine Bugojno od 20.09.2005. godine
- T229 Rješenje Općinske službe za opću upravu, društvene djelatnosti i mjesne zajednice Općine Bugojno na ime Ankica Crnjak od 22.6.2006. godine
- T230 Uvjerenje Uprave za odbranu Travnik na ime Perica Zvonimir od 08.06.2006. godine
- T231 Rješenje Općinske službe za opću upravu, društvene djelatnosti i mjesne zajednice Općine Bugojno na ime Ankica Crnjak od 24.9.2005. godine
- T232 Potvrda o okolnostima stradavanja na ime Perica Crnjak od 13.3.1997. godine
- T233 Rješenje Općinske službe za opću upravu, društvene djelatnosti i mjesne zajednice Općine Bugojno na ime Mara Džaja od 29.2.2005. godine
- T234 Uvjerenje uprave za odbranu Travnik na ime Niko Džaja od 23.11.2004. godine
- T235 Rješenje Općinskog Suda Bugojno kojim se Niko Džaja proglašava umrlim od

31.3.2005. godine

- T236 Potvrda o okolnostima stradavanja na ime Niko Džaja od 05.04.1997. godine
- T237 Rješenje Općinske službe za opću upravu, društvene djelatnosti i mjesne zajednice Općine Bugojno na ime Franjka Miloš od 14.01.2005. godine
- T238 Uvjerenje Uprave za odbranu Travnika na ime Nikica Miloš od 23.11.2004. godine
- T239 Rješenje Općinskog Suda Bugojno kojim se utvrđuje dan smrti za Nikicu Miloš od 31.12.2004. godine
- T240 Potvrda o okolnostima stradavanja na ime Nikica Miloš od 04.11.1996. godine
- T241 Uvjerenje Uprave za odbranu Travnik na ime Frano Jezidžić od 23.11.2004.
- T242 Rješenje Općinske službe za opću upravu, društvene djelatnosti i mjesne zajednice Općine Bugojno na ime Mara Jezidić od 14.01.2005. godine
- T243 Rješenje Općinskog Suda Bugojno kojim se proglašava umrlim Jezidžić Frano od 06.02.2000. godine
- T244 Rješenje o ispravci Općinskog Suda Bugojno od 31.10.2005. godine
- T245 Potvrda o okolnostima stradavanja na ime Franjo Jezidžić od 05.04.1997. godine
- T246 Rješenje Općinske službe za opću upravu, društvene djelatnosti i mjesne zajednice Općine Bugojno na ime Melanki Zelić od 14.01.2005. godine
- T247 Uvjerenje Uprave za odbranu Travnika na ime Stipe Zelić od 23.11.2004. godine
- T248 Rješenje općinskog Suda Bugojno kojim se proglašava umrlim Stipica Zelić od 20.01.2003. godine
- T249 Rješenje Općinskog Suda Bugojno o ispravci od 29.11.2005. godine
- T250 Potvrda o okolnostima stradavanja na ime Stipica Zelić od 13.2.1997. godine
- T251 Rješenja Ureda za obranu Bugojno na ime Stjepan Strujić od 20.3.1997. godine
- T252 Uvjerenje Uprave za odbranu Travnik od 23.11.2004. godine na ime Mihovil Strujić
- T253 Potvrda o okolnostima stradavanja na ime Mihovil Strujić od 05.04.1997. godine
- T254 Potvrda o okolnostima stradavanja na ime Zdenko Batarilo od 16.2.1996. godine
- T255 Uvjerenje Uprave za odbranu Travnik na ime Zdenko Batarilo od 19.10.2004. godine
- T256 Rješenje Općinske službe za opću upravu, društvene djelatnosti i mjesne zajednice Općine Bugojno na ime Zdenko Batarilo od 09.12.2005. godine
- T257 Nalaz i mišljenje liječničke komisije na ime Zdenko Batarilo od 06.12.2004. godine
- T258 Nalaz i mišljenje liječničke komisije u postupku revizije na ime Zdenko Batarilo od 15.3.2006. godine
- T259 Rješenje Kantonalne uprave za pitanja branitelja i invalida na ime Maria Bodrušića od 27.6.2006. godine
- T260 Nalaz i mišljenje liječničke komisije u postupku revizije na ime Mario Bodrušić od

19.6.2006. godine

- T261 Nalaz i mišljenje liječničke komisije na ime Mario Bodrušić od 17.3.2005. godinen
- T262 Uvjerenje Uprave za odbranu Travnik na ime Mario Bodrušić od 05.10.2004. godine
- T263 Rješenje Općinske službe za opću upravu, društvene djelatnosti i mjesne zajednice Općine Bugojno na ime Mariu Bodrušić id 16.01.2006. godine
- T264 Rješenje Općinske službe za opću upravu, društvene djelatnosti i mjesne zajednice Općine Bugojno na ime Robert Bodružić od 27.11.2005. godine
- T265 Nalaz i mišljenje liječničke komisije u postupku revizije na ime Robert Bodružić od 21.6.2006. godine
- T266 Uvjerenje Uprave za odbranu Travnik na ime Robert Bodružić od 05.10.2004. godine
- T267 Nalaz i mišljenje vojno invalidske komisije na ime Robert Bodružić od 24.01.2003. godine
- T268 Uvjerenje Uprave za odbranu Travnik na ime Slavko Brkanović, od 05.10.2004. godine
- T269 Nalaz i mišljenje liječničke komisije na ime Slavko Brkanović od 18.3.2005. godine
- T270 Nalaz i mišljenje liječničke komisije u postupku revizije na ime Slavko Brkanović 04.05.2005. godine
- T271 Rješenje Općinske službe za opću upravu, društvene djelatnosti i mjesne zajednice Općine Bugojno, od 13.12.2005. godine na ime Slavko Brkanović
- T272 Potvrda MCK na ime Brkanović Slavko od 02.05.1994. godine
- T273 Uvjerenje Uprave za obranu Travnik od 05.10.2004. godine na ime Vlado Brnada
- T274 Nalaz i mišljenje liječničke komisije u postupku revizije na ime Brnada Vlado od 15.3.2006. godine
- T275 Rješenje Općinske službe za opću upravu, društvene djelatnosti i mjesne zajednice Općine Bugojno na ime Vlada Brnada od 09.12.2005. godine
- T276 Nalaz i mišljenje liječničke komisije na ime Vlada Brnada od 01.12.2004. godine
- T277 Potvrda MKCK na ime Brnada Vlado od 13.6.1995. godine
- T278 Rješenje Općinske službe za opću upravu, društvene djelatnosti i mjesne zajednice Općine Bugojno na ime Tomislav Kenežević od 20.12.2005. godine
- T279 Nalaz i mišljenje liječničke komisije u postupku revizije na ime Knežević Tomislav od 21.6.2006. godine
- T280 Nalaz i mišljenje liječničke komisije na ima Knežević Tomislav od 29.6.2005. godine
- T281 Potvrda MKCK na ime Knežević Tomislav od 27.4.1994. godine

- T282 Uvjerenje Uprave za odbranu Travnik od 05.12.2004. godine na ime Tomislav Knežević
- T283 Rješenje Općinske službe za opću upravu, društvene djelatnosti i mjesne zajednice Općine Bugojno na ime Zdravko Ljubos od 22.06.2006. godine
- T284 Uvjerenje Uprave za obranu Travnik na ime Zdravko Ljubas od 05.12.2004. godine
- T285 Nalaz i mišljenje liječničke komisije od 19.6.2006. godine
- T286 Nalaz i mišljenje liječničke komisije u postupku revizije na ime Ljubas Zdravko od 04.09.2006. godine
- T287 Nalaz i mišljenje liječničke komisije na ime Ljubas Zdravko od 14.02.2005. godine
- T288 Nalaz i mišljenje vojno invalidske komisije na ime Ljubas Zdravko od 30.11.1994. godine
- T289 Certifikat MKCK na ime Ljubas Zdravko od 28.12.1994. godine
- T290 Rješenje Općinske službe za opću upravu, društvene djelatnosti i mjesne zajednice Općine Bugojno na ime Marija Lozić od 21.11.2005. godine
- T291 Nalaz i mišljenje liječničke komisije na ime Marija Lozić od 04.01.2005. godine
- T292 Uvjerenje Uprave za obranu Travnik na ime Marijo Lozić od 05.12.2004. godine
- T293 Nalaz i mišljenje ljekarske komisije u postupku revizije na ime Marijo Lozić od 03.04.2006. godine
- T294 Nalaz i mišljenje vojno invalidske komisije na ime Lozić Marijo od 07.12.1994. godine
- T295 Rješenje Općinske službe za opću upravu, društvene djelatnosti i mjesne zajednice Općine Bugojno na ime Hrvoje Lučić od 21.11.2005. godine
- T296 Uvjerenje Uprave za obranu Travnik na ime Hrvoje Lučić od 05.12.2004. godine
- T297 Nalaz i mišljenje liječničke komisije na ime Hrvoje Lučić od 07.02.2005. godine,
- T298 Nalaz i mišljenje ljekarske komisije u postupku revizije na ime Hrvoje Lučić od 04.04.2006. godine
- T299 Lična karta broj 368923 na ime Lučić Hrvoja
- T300 Rješenje Kantonalne uprave za pitanja branitelja i invalida domovinskog rata na ime Maros Stipan od 24.4.2006. godine
- T301 Nalaz i mišljenje ljekarske komisije na ime Stipan Maros od 04.04.2006. godine
- T302 Uvjerenje uprave za obranu Travnik na ime Stipan Maros od 05.12.2004. godine
- T303 Potvrda MKCK od 27.4.1994. godine na ime Maros Stipan
- T304 Rješenje Općinske službe za opću upravu, društvene djelatnosti i mjesne zajednice Općine Bugojno na ime Marko Mioč od 09.12.2005. godine
- T305 Uvjerenje Uprave za obranu Travnik od 23.12.2004. godine na ime Marko Mioč

- T306 Nalaz i mišljenje liječničke komisije na ime mario Mioč od 16.3.2005. godine
- T307 Nalaz i mišljenje vojno invalidske komisije na ime Mioč Marko od 21.12.1994. godine
- T308 Nalaz i mišljenje liječničke komisije u postupku revizije na ime Anto Pocrnja od 08.06.2006. godine
- T309 Rješenje Općinske službe za opću upravu, društvene djelatnosti i mjesne zajednice Općine Bugojno na ime Anto Pocrnja od 09.12.2005. godine
- T310 Nalaz i mišljenje liječničke komisije na ime Anto Pocrnja od 17.3.2005. godine
- T311 Uvjerenje Uprave za obranu Travnik od 23.12.2004. godine na ime Anto Pocrnja
- T312 Nalaz i mišljenje vojno invalidske komisije na ime Pocrnja Ante od 21.12.1994. godine
- T313 Nalaz i mišljenje liječničke komisije na ime Josip Pocrnja od 14.12.2004. godine
- T314 Rješenje Općinske službe za opću upravu, društvene djelatnosti i mjesne zajednice Općine Bugojno na ime Josip Pocrnja od 08.11.2005. godine
- T315 Nalaz i mišljenje liječničke komisije u postupku revizije na ime Josip Pocrnja od 27.3.2006. godine
- T316 Uvjerenje Uprave za obranu Travnik na ime Josip Pocrnja od 05.12.2004. godine
- T317 Rješenje Općinske službe za opću upravu, društvene djelatnosti i mjesne zajednice Općine Bugojno na ime Josip Rupnik od 09.12.2005. godine
- T318 Uvjerenje Uprave za obranu Travnik od 05.12.2004. godine na ime Josip Rupnik
- T319 Nalaz i mišljenje liječničke komisije u postupku revizije na ime Josip Rupnik od 27.3.2006. godine
- T320 Nalaz i mišljenje liječničke komisije na ime Josip Rupnik od 18.3.2005. godine
- T321 Izvadak iz protokola RB „Rama“ od 20.3.2003. godine
- T322 Potvrda o okolnostima stradavanja na ime Jospi Rupnik od 07.06.1996. godine
- T323 Nalaz i mišljenje liječničke komisije na ime Rupnik Ivica od 18.01.1995. godine
- T324 Uvjerenje Uprave za obranu Travnik od 03.12.2004. godine na ime Darko Renjić
- T325 Rješenje Općinske službe za opću upravu, društvene djelatnosti i mjesne zajednice Općine Bugojno na ime Darko Renjić od 21.11.2005. godine
- T326 Nalaz i mišljenje liječničke komisije u postupku revizije na ime Darko Renjić od 4.4.2006. godine
- T327 Nalaz i mišljenje liječničke komisije na ime Darko Renjić od 12.01.2005. godine
- T328 Nalaz i mišljenje liječničke komisije na ime Damir Šakić od 06.12.2004. godine
- T329 Nalaz i mišljenje liječničke komisije u postpku revizije na ime Damir Šakić od 21.4.2006. godine

- T330 Rješenje Kantonalne uprave za pitanja branitelja i invalida domovinskog rata od 28.6.2006. godine na ime Šakić Damir
- T331 Uvjerenje Uprave za odbranu Travnik na ime Damir Šakić od 03.12.2004. godine
- T332 Rješenje Općinske službe za opću upravu, društvene djelatnosti i mjesne zajednice Općine Bugojno na ime Damir Šakić od 25.3.2005. godine
- T333 Potvrda MCKK od 26.4.1994. godine na ime Šakić Damir
- T334 Izvod iz protokola RB „Rama“ od dana 13.4.1994. godine na ime Šakić Damir
- T335 Rješenje Općinske službe za opću upravu, društvene djelatnosti i mjesne zajednice Općine Bugojno na ime Marko Vukadin od 9.12.2005. godine
- T336 Rješenje Kantonalne uprave za pitanja boraca i invalida od 25.5.2006. godine na ime Marko Vukadin
- T337 Nalaz i mišljenje liječničke komisije u postupku revizije na ime Marko Vukadin od 09.05.2006. godine
- T338 Nalaz i mišljenje liječničke komisije na ime Marko Vukadin od 14.3.2005. godine
- T339 Uvjerenje za odbranu Travnik od 23.12.2004. godine na ime Marko Vukadin
- T340 Potvrda MKCK od 22.12.2003. godine na ime Marko Vukadin
- T341 Izvod iz protokola ratne bolnice „Rama“ od 10.6.2004. godine na ime Marko Vukadin
- T342 Rješenje Općinske službe za opću upravu, društvene djelatnosti i mjesne zajednice Općine Bugojno na ime Anto Vukadin od 13.12.2005. godine
- T343 Rješenje Kantonalne uprave za pitanja boraca i invalida rata od 14.7.2006. godine na ime Anto Vukadin
- T344 Nalaz i mišljenje liječničke komisije na ime Anto Vukadin od 16.3.2005. godine
- T345 Nalaz i mišljenje liječničke komisije u postupku revizije na ime Anto Vukadin od 23.5.2006. godine
- T346 Uvjerenje Uprave za odbranu Travnik od 5.12.2004. godine na ime Anto Vukadin
- T347 Potvrda MKCK od 31.3.1994. godine na ime Anto Vukadin
- T348 Nalaz i mišljenje psihologa na ime Anto Vukadin od 17.10.1997. godine
- T349 Izvadak iz protokola RB „Rama“ od 10.4.1994. godine na ime Anto Vukadin
- T350 Nalaz i mišljenje vojno invalidske komisije od 30.11.1994. godine na ime Stipo Vukadin od 30.11.1994. godine
- T351 Rješenje Općinske službe za opću upravu, društvene djelatnosti i mjesne zajednice Općine Bugojno na ime Branko Dalić od 23.11.2005. godine
- T352 Uvjerenje uprave za obranu Travnik na ime Branko Dalić od 5.10.2004. godine

- T353 Nalaz i mišljenje liječničke komisije u postupku revizije na ime Branko Dalić od 13.3.2006. godine
- T354 Potvrda MKCK od 26.4.1994. godine na ime Dalić Branko
- T355 Rješenje Općinske službe za opću upravu, društvene djelatnosti i mjesne zajednice Općine Bugojno na ime Vinko Filipović od 22.11.2005. godine
- T356 Nalaz i mišljenje liječničke komisije u postupk revizije na ime Vinko Filipović od 03.04.2006. godine
- T357 Uvjerenje uprave za obranu Travnik od 05.10.2004. godine na ime Vinko Filipović od 5.10.2004. godine
- T358 Potvrda MKCK na ime Ivić Damir od 1.9.1994. godine
- T359 Uvjerenje Uprave za obranu Travnik na ime Damir Ivić od 5.12.2004. godine
- T360 Nalaz i mišljenje liječničke komisije u postupku revizije na ime Damir Ivić od 3.4.2006. godine
- T361 Rješenje Općinske službe za opću upravu, društvene djelatnosti i mjesne zajednice Općine Bugojno od 22.11.2005. godine na ime Damir Ivić.
- T362 Rješenje Općinske službe za opću upravu, društvene djelatnosti i mjesne zajednice Općine Bugojno na ime Zvonko Cvijanović od 22.11.2005. godine
- T363 Nalaz i mišljenje liječničke komisije u postupku revizije od 27.3.2006. godine na ime Zvonko Cvijanović.
- T364 Nalaz i mišljenje liječničke komisije na ime Zvonko Civjanović od 13.12.2004. godine
- T365 Prijedlog za medicinsko vještačenje na ime Zvonko Civjanović od 02.05.1996. godine
- T366 Nalaz i mišljenje liječničke komisije na ime Pero Ivandić od 9.2.2005. godine
- T367 Nalaz i mišljenje liječničke komisije u postupku revizije na ime Pero Ivandić od 4.4.2006. godine
- T368 Rješenje Općinske službe za opću upravu, društvene djelatnosti i mjesne zajednice Općine Bugojno od 21.11.2005. godine na ime Pero Ivandić.
- T369 Uvjerenje uprave za odbranu Travnik od 5.12.2004. godine na ime Pero Ivandić
- T370 Potvrda MKCK na ime Ivandić Pero od 31.3.1994. godine
- T371 Uvjerenje uprave za obranu Travnik od 5.10.2004. godine na ime Dejan Bilušić
- T372 Nalaz i mišljenje liječničke komisije u postupku revizije na ime Dejan Bilušić od 6.4.2006. godine
- T373 Nalaz i mišljenje liječničke komisije na ime Dejan Bilušić od 17.3.2005. godine

- T374 Nalaz i mišljenje drugostepene liječničke komisije na ime Dejan Bilušić od 18.2.2000. godine
- T375 Rješenje Općinske službe za opću upravu, društvene djelatnosti i mjesne zajednice Općine Bugojno na ime Dejan Bilušić od 13.01.2005. godine
- T376 Izjava svjedoka Crnjak Ankice od 05.10.2005. godine pred MKSJ
- T377 Izjava svjedoka Crnjak Alešić Milica od 04.10.2005. godine pred MKSJ
- T378 Izjava svjedoka Zelić Malenka od 11.04.2009. godine pred MKSJ
- T379 Izjava svjedoka Subašić Paulina od 09.02.2006. godine pred MKSJ
- T380 Izjava svjedoka Srujić Dijana od 06.10.2005. godine pred MKSJ
- T381 Izjava svjedoka Miloš Slavka od 08.02.2006. godine pred MKSJ
- T382 Izjava svjedoka Miloš Dragica od 09.02.2006. godine pred MKSJ
- T383 Izjava svjedoka Jezidžić Marija od 17.9.2005. godine pred MKSJ
- T384 Izjava svjedoka Džaja Mara od 16.2.2006. godine pred MKSJ
- T385 Rješenje općinske službe za opću upravu općine Bugojno od 28.11.2005. godine na ime Ranko Domaćinović
- T386 Uvjerenje uprave za obranu Travnik, Općina Bugojno od 05.10.2004. godine na ime Ranko Domaćinović
- T387 Nalaz i mišljenje ljekarske komisije u postupku revizije od 01.08.2006. godine na ime Ranko Domaćinović
- T388 Nalaz i mišljenje liječničke komisije od 14.12.2004. godine na ime Ranko Domaćinović
- T389 Potvrda Republike Herceg Bosne, Crveni križ Bugojno od 29.3.1994. godine na ime Ranko Domaćinović
- T390 Rješenje kantonalne uprave za pitanja boraca SBK od 27.10.2006. godine na ime Brnas Vlatko
- T391 Nalaz i mišljenje ljekarske komisije u postupku revizije od 03.04.2006. godine na ime Brnas Vlatko
- T392 Uvjerenje Uprave za obranu Travnik od 05.10.2004. godine na ime Vlatko Brnas
- T393 Nalaz i mišljenje liječničke komisije od 09.12.2004. godine na ime Vlatko Brnas
- T394 Nalaz i mišljenje vojno invalidske ljekarske komisije Republike Herceg Bosna od 07.12.1994. godine na ime Vlatko Brnas
- T395 Prijedlog za medicinsko vještačenje od 16.12.1996. godine na ime Vlatko Brnas
- T396 Uvjerenje Uprave za obranu Travnik od 05.12.2004. godine na ime Josip Lukić
- T397 Nalaz i mišljenje liječničke komisije od 09.02.2005. godine na ime Josip Lukić
- T398 Rješenje općinske službe za opću upravu i društvene djelatnosti općine Bugojno od

- 21.11.2005. godine na ime Josip Lukić
- T399 Nalaz i mišljenje liječničke komisije u postupku revizije na ime Josip Lukić od 08.05.2006. godine.
- T400 Nalaz i mišljenje vojno invalidske komisije od 30.11.1994. godine na ime Lukić Josip
- T401 Certifikat MKCK na ime Lukić Jospi od 28.9.1993. godine
- T402 Rješenje općinske službe za opću upravu i društvene djelatnosti općine Bugojno od 09.12.2005. godine na ime Mladenu Šistov
- T403 Nalaz i mišljenje liječničke komisije za pregled lica od 07.12.2004. godine na ime Mladen Šistov
- T404 Uvjerenje za odbranu Travnik od 03.12.2004. na ime Mladen Šistov
- T405 Nalaz i mišljenje liječničke komisije u postupku revizije na ime Mladen Šistov od 27.3.2006. godine
- T406 Certifikat MKCK na ime Šistov Mladen od 28.09.1993. godine
- T407 Rješenje Federalnog ministarstva za pitanja branitelja i invalida domovinskog rata od 05.01.2006. godine na ime Željko Sajlović
- T408 Nalaz i mišljenje liječničke komisije na ime Željko Sajlović od 08.12.2004. godine
- T409 Nalaz i mišljenje ljekarske komisije na ime Željko Sajlović od 15.12.2005. godine
- T410 Uvjerenje Uprave za obranu Travnik na ime Željko Sajlović od 05.12.2004. godine
- T411 Rješenje općinske službe za opću upravu i društvene djelatnosti i mjesne zajednice Općine Bugojno na ime Miroslav Visković od 24.02.2005. godine
- T412 Nalaz i mišljenje liječničke komisije u postupku revizije na ime Visković Miroslava od 31.5.2006. godine
- T413 Nalaz i mišljenje liječničke komisije na ime Miroslav Visković od 01.12.2004. godine
- T414 Rješenje kantonalne uprave za pitanja boraca KSB na ime Visković Miroslava od 17.7.2006. godine
- T415 Rješenje Uprave za obranu Travnik od 23.11.2004. godine na ime Miroslav Visković
- T416 Nalaz i mišljenje vojno invalidske komisije od 07.12.1994. godine na ime Visković Miroslav
- T417 Rješenje općinske službe za upravu i mjesne zajednice općine Bugojno od 09.12.2005. godine na ime Zoran Pejak
- T418 Nalaz i mišljenje liječničke komisije od 02.12.2004. godine na ime Zoran Pejak
- T419 Uvjerenje Uprave za odbranu Travnik na ime Zoran Pejak od 23.11.2004. godine
- T420 Nalaz i mišljenje liječničke komisije u postupku revizije na ime Zoran Pejak od

206.2006. godine

- T421 Nalaz i mišljenje vojno invalidske komisije hrvatske republike Herceg Bosne na ime Pejak Zoran od 21.12.1994. godine
- T422 Potvrda MKCK na ime Pejak Zoran od 27.4.1994. godine
- T423 Rješenje općinske službe za opću upravu, društvene djelatnosti i mjesne zajednice općine Bugojno od 09.12.2005. godine na ime Dragan Keškić
- T424 Uvjerenje uprave za odbranu Travnik od 05.12.2004. godine od 05.12.2004. godine na ime Dragan Keškić
- T425 Nalaz i mišljenje liječničke komisije od 18.3.2005. godine na ime Dragan Keškić
- T426 Nalaz i mišljenje liječničke komisije u postupku revizije na ime Dragan Keškić id 27.3.2006. godine
- T427 Potvrda MKCK od 02.05.1994. godine na ime Keškić Dragan
- T428 Rješenje općinske službe za opću upravu, društvene djelatnosti i mjesne zajednice općine Bugojno na ime Josip Šimić na ime 22.11.2005. godine
- T429 Nalaz i mišljenje liječničke komisije u postupku revizije na ime Josip Šimić od 17.7.2006. godine
- T 430 Uvjerenje uprave za obranu Travnik od 05.12.2004. godine na ime Josip Šimić
- T431 Nalaz i mišljenje liječničke komisije na ime Josip Šimić od 17.12.2004. godine
- T432 Potvrda MKCK od 27.4.1994. godine na ime Šimić Josip
- T433 Potvrda o okolnostima stradavanja na ime Josip Šimić od 08.05.1996. godine
- T434 Nalaz i mišljenje vojno invalidske komisije Hrvatske republike Herceg Bosne od 30.11.1994. godine na ime Šimić Josip
- T435 Rješenje općinske službe za opću upravu, društvene djelatnosti i mjesne zajednice općine Bugojno na ime Mario Miloš od 14.12.2005. godine
- T436 Uvjerenje uprave za obranu Travnik od 05.12.2004. godine na ime Mario Miloš
- T437 Nalaz i mišljenje liječničke komisije u postupku revizije na ime Mario Miloš od 08.06.2006. godine
- T438 Nalaz i mišljenje liječničke komisije na ime Mario Miloš od 14.7.2005. godine
- T439 Nalaz i mišljenje vojno invalidske komisije hrvatske republike Herceg Bosna od 30.11.1994. godine na ime Miloš Mario
- T440 Potvrda MKCK na ime Mario Miloš od 31.3.1994. godine
- T441 Rješenje općinske službe za opću upravu, društvene djelatnosti i mjesne zajednice

- općine Bugojno na ime Držane Kelava od 22.11.2005. godine
- T442 Uvjernje Uprave za obranu Travnik od 23.12.2004. godine na ime Držane Kelava
- T443 Nalaz i mišljenje liječničke komisije od 17.02.2005. godine na ime Dražen Kelava
- T444 Rješenje općinske službe za opću upravu, društvene djelatnosti i mjesne zajednice općine Bugojno na ime Ivica Vukadin od 13.01.2006. godine
- T445 Rješenje kantonalne uprave za pitanja boraca i invalida odbrambeno oslobodilačkog rata od 21.6.2006. godine na ime Ivica Vukadin
- T446 Nalaz i mišljenje liječničke komisije u postupku revizije na ime Ivica Vukadin od 27.3.2006. godine
- T447 Uvjerenje uprave za obranu Travnik od 05.12.2004. godine na ime Ivica Vukadin
- T448 Nalaz i mišljenje liječničke komisije od 16.3.2005. godine na ime Ivica Vukadin
- T449 Potvrda MKCK na ime Ivica Vukadin od 31.3.1994. godine
- T450 Izvadak iz protokola RB „Rama“ od 10.4.1994. godine na ime Vukadin Ivica
- T451 Nalaz i mišljenje liječničke komisije na ime Ivo Lozančić od 07.02.2005. godine
- T452 Rješenje općinske službe za opću upravu, društvene djelatnosti i mjesne zajednice općine Bugojno na ime Ivo Lozančić od 21.11.2005. godine
- T453 Nalaz i mišljenje liječničke komisije u postupku revizije na ime Ivo Lozančić od 03.04.2006. godine
- T454 Uvjerenje uprave za odbranu Travnik od 19.10.2004. godine na ime Ivo Lozančić
- T455 Rješenje općinske službe za opću upravu, društvene djelatnosti i mjesne zajednice općine Bugojno na ime Miroslav Karlić od 14.12.2005. godine
- T456 Nalaz i mišljenje liječničke komisije u postupku revizije na ime Karlić Miroslav od 21.6.2006. godine
- T457 Uvjerenje uprave za obrane Travnik od 05.12.2004. godine na ime Miroslav Karlić
- T458 Nalaz i mišljenje liječničke komisije na ime Miroslav Karlić od 04.07.2005. godine
- T459 Rješenje općinske službe za opću upravu, društvene djelatnosti i mjesne zajednice općine Bugojno na ime Ozren Gvozdrenović od 22.11.2005. godine
- T460 Nalaz i mišljenje liječničke komisije u postupku revizije na ime Ozren Gvozdrenović od 13.3.2006. godine
- T461 Uvjerenje uprave za obranu Travnik od 03.12.2004. godine na ime Ozren Gvozdrenović
- T462 Potvrda o okolnostima stradavanja na ime Ozren Gvozdrenović od 29.7.1997. godine
- T463 Potvrda MKCK od 11.4.1994. godine na ime Gvozedović Ozren
- T464 Odluka o proglašenju ratnog stanja

- T465 Depeša Fadila Jaganjca od 03.06.1994. godine
- T466 Depeša odsjeka bezbjednosti komande 7.korpusa od 03.06.1994. godine
- T467 Depeša Odsjeka bezbjednosti komande 3. korpusa od 09.6.1994. godine
- T468 Depeša o hapšenju novinara Frane Jezidžića od 28.5.1994. godine
- T469 Depeša Odsjeka bezbjednosti komande 7, korpusa od 28.5.1994. godine
- T470 Izjava Kukavica Musajba od 08.3.1994. godine
- T471 Izvještaj organa bezbjednosti komande 307. motorizovane brigade od 17.7.1993. godine
- T472 Izvještaj organa bezbjednosti 307. motorizovane brigade od 13.9.1993. godine
- T473 Izvještaj organa bezbjednosti 307. motorizovane brigade od 13.9.1993. godine
- T474 Depeša organu bezbjednosti komandi 307. motorizovane brigade od 08.10.1993. godine
- T475 Službena zabilješka Hadžić Ahmeda od 05.10.1993. godine
- T476 Službena zabilješka Hadžić Ahmeta od 05.10.1993. godine
- T477 Borbeni izvještaj vojne policije od 10.8.1993. godine
- T478 Naredba komande 3. korpusa od 22.4.1993. godine
- T479 Depeša komande 3. korpusa od 14.6.1993. godine
- T480 Redovni operativni izvještaj od 10.7.1993. godine
- T481 Dnevni operativni izvještaj komnde OG „Zapad“ od 18.7.1993. godine
- T482 Vanredni izvještaj komande OG „Zapad“ od 18.7.1993. godine
- T483 Vanredni operativni izvještaj komande OG „Zapad“ od 20.7.1993. godine
- T484 Vanredni operativni izvještaj komande OG „Zapad“ od 20.7.1993. godine
- T485 Operativni izvještaj komande OG „Zapad“ od 20.7.1993. godine
- T486 Dnevni operativni izvještaj komande OG 2Zapad“ od 21.7.1993. godine
- T487 Dnevni operativni izvještaj komande OG „Zapad“ od 22.7.1993. godine
- T488 Redovni operativni izvještaj komande OG „Zapad“ od 22.7.1993. godine
- T489 Dnevni operativni izvještaj komande OG „Zapad“ od 23.7.1993. godine
- T490 Denvni operativni izvještaj komande OG „Zapad“ od 24.7.1993. godine
- T491 Izvještaj o promjenama na ratištu od 25.7.1993. godine
- T492 Vanredni izvještaj komande OG „Zapad“ od 26.7.1993. godine
- T493 Vanredni izvještaj komande OG „Zapad“ od 27.7.1993. godine
- T494 Redovni operativni izvještaj komande OG „Zapad“ od 27.7.1993. godine
- T495 Redovni borbeni izvještaj štaba odbrane opštine Bugojno od 18.7.1993. godine
- T496 Redovni operativni izvještaj komande OG „Zapad“ od 29.7.1993. godine
- T497 Redovni borbeni izvještaj štaba odbrane opštine Bugojno od 10.9.1993. godine

- T498 Obilaza pritvorenih bojovnika od 14.9.1993. godine
- T499 Izvještaj o pregovorima sa HVO od 14.10.1993. godine
- T500 Prijedlog za postavljenja od 21.2.1993. godine
- T501 Naredjenje od 04.10.1993. godine
- T502 Saglasnost od 21.3.1994. godine
- T503 Dopis upravnika zatvora Gasal Nisveta od 20.11.1993. godine
- T504 Prijedlog za postavljenje komande OG „Zapad“ od 27.11.1993. godine
- T505 Obavještenje upravnika zatvora Nisveta Gasal od 17.12.1993. godine
- T506 Dostava podataka o naoružanju od 08.2.1994. godine
- T507 Prijedlog za postavljanje od 16.01.1994. godine
- T508 Dnevni izvještaj od 12.01.1994. godine
- T509 Odobrenje za posjetu zarobljenom licu od 23.1.1993. godine
- T510 Naređenje komande OG „Zapad“ od 11.9.1993. godine
- T511 Spisak pripadnika voda veze OG „Zapad“ od 05.02.1994. godine
- T512 Spisak pripadnik voda veze OG „Zapad“ od 04.03.1994. godine
- T513 Dnevni bilet od 25.7.1993. godine
- T514 Naredba Senada Dautovića od 26.7.1999. godine
- T515 Vanredni izvještaj od 19.9.1993. godine
- T516 Dostava informacija o zarobljenim ustašama od 03.01.1994. godine
- T517 Sprovođenje zajedničke deklaracije od 14.10.1993. godine
- T518 Zahtjev za provjere od 20.4.1994. godine
- T519 Specijalna informacija od 20.8.1993. godine
- T520 Pregled zarobljenik civila od 01.08.1993. godine
- T521 Pregled zarobljenih članova stožera Hvo Bugojno od 01.08.1993. godine
- T522 Pregled zarobljenih pripadnika Hvo postrojbi od 06.09.1993. godine
- T523 Zahtjev za dostavu podataka od 02.05.1994. godine
- T524 Dopis Ministarstva odbrane od 06.05.1994. godine
- T525 Obavijest o promjeni R/R od 31.3.1994. godine
- T526 Vojna evidencija za Gasal Nisveta
- T527 Fotografije uložene dana 07.10.2009. godine
- T528 Uvjerjenje na ime Kukavica Musajb od 21.9.1991. godine
- T529 Vojna evidencija na ime Kukavica Musajba
- T530 Uvjerjenje uprave za obranu Travnik na ime Kukavica Musajba od 20.3.2006. godine
- T531 Rješenje uprave za obranu Travnik na ime Kukavica Musajb od 10.3.2006. godinen
- T532 Zapisnik o otvaranju i pregledu privremeno oduzetih predmeta i dokumentacije od

- 29.3.2007. godine
- T533 Zapisnik o otvaranju i pregledu privremeno oduzetih predmeta i dokumentacije od 29.3.2007. godine
- T534 Matični karton na ime Gasal Nisvet
- T535 Jedinični karton na ime Gasal Nisvet
- T536 Matični karton na ime Kukavica Musajba
- T537 Jedinični karton na ime Kukavica Musajba
- T538 Podaci iz kaznene evidencije na ime Gasal Nisvet od 13.8.2007. godinen
- T539 Izvod iz kaznene evidencije od 07.08.2007. godinen
- T540 Naređenje štaba odbrane od 24.7.1993. godinen
- T541 Naredba o postavljanju od 9.11.1992. godinen
- T542 Prijedlog Ratnom predsjedništvu i izvršnom odboru skupštine općine Bugojno od 15.9.1993. godinen
- T543 Dopis o potrebnim objektima od 11.3.1993. godinen
- T544 Ovlaštenje za policijske poslove prema pripadnicima štaba odbrane Bugojno od 09.08.1993. godine
- T545 Dnevno izvještavanje od 05.03.1993. godinen
- T546 Zahtjev upućen komandi OG „Zapad“ od 29.5.1993. godine
- T547 Izvještaj organa bezbjednosti komande 307. motorizovane brigade od 09.06.1993. godine
- T548 Zaduženje osnovnih indikatora narušavanja bezbjednosti od 11.6.1993. godinen
- T549 Zaduženje pravila vojne bezbjednosti u oružanim snagama R BiH od 12.6.1993. godinen
- T550 Obavijest i zahtjev za pokretanje disciplinskog postupka od 18.9.1993. godinen
- T551 Odobrenje od 02.10.1993. godine
- T552 Spisak zarobljenih i puštenih pripadnika 104. brigade od 20/21.7.1993. godinen
- T553 Dostava spiska pripadnika Stanice javne bezbjednosti Bugojno od 30.9.1993. godinen
- T554 Naređenje od 31.10.1993. godine, broj 01/736-93
- T555 Naređenje od 31.10.1993. godine, broj 01/734-93
- T556 Naređenje od 17.12.1993. godine
- T557 Prijedlog za privremeno imenovanje vršioca dužnosti od 16.01.1994. godine
- T558 Službena zabilješka od 07.07.1994. godinen
- T559 Prijedlog organiziranog prikupljanja krvi za potrebe ratne bolnice od 19.8.1993. godine

- T560 Ustupanje zatvorenika od 03.09.1993. godine
- T561 Zahtjev ratnom predsjedništvu općine Bugojno od 06.09.1993. godine
- T562 Izvještaj od 25.9.1993. godine
- T563 Procjena bezbjednosne situacije od 10.10.1993. godine
- T564 Procjene bezbjednosti od 23.10.1993. godine
- T565 Izvod iz zapisnika od 20.12.1993. godine
- T566 Zaključak ratnog predsjedništva općine Bugojno od 28.12.1993. godine
- T567 Izricanje disciplinske mjere vojničkog zatvora od 31.12.1993. godine
- T568 Zaduženje pravila vojne bezbjednosti u oružanim snagama RbiH od 11.6.1993. godine
- T568a Knjižica – pravilo za rad službe vojne bezbjednosti u oružanim snagama RbiH
- T569 Naredenje (sprečavanje iseljavanja građana srpske i hrvatske nacionalnosti iz Zenice) od 30.8.1993. godine
- T570 Dnevni bilten stanice javne bezbjednosti od 04.08.1993. godine
- T571 Dnevni bilten stanice javne bezbjednosti Bugojno od 05.08.1993. godine
- T572 Dokaz je vraćen Tužilaštvu da se ovjeri dana 11.11.2009. godine
- T573 Dnevni bilten stanice javne bezbjednosti Bugojno od 09.08.1993. godine
- T574 Dnevni bilten Stanice javne bezbjednosti Bugojno od 11.8.1993. godine
- T575 Dnevni bilten Stanice javne bezbjednosti Bugojno od 13.8.1993. godine
- T576 Dnevni bilten Stanice javne bezbjednosti od 14.8.1993. godine
- T577 Dnevni bilten stanice javne bezbjednosti Bugojno od 15.8.1993. godin
- T578 Dnevni bilten stanice javne bezbjednosti Bugojno od 20.8.1993. godine
- T579 Dnevni bilten Stanice javne bezbjednosti od 25.8.1993. godine
- T580 Dnevni bilten Stanice javne bezbjednosti Bugojno od 09.09.1993. godine
- T581 Dnevni bilten Stanice javne bezbjednosti Bugojno od 17.9.1993. godine
- T582 Dokaz vraćen Tužilaštvu dana 11.11.2009. godine
- T583 Dnevni bilten Stanice javne bezbjednosti od 04.10.1993. godine
- T584 Dokaz u rukopisu broj evidencije 148/1
- T585 Zapisnik o primopredaji dokumenata organu bezbjednosti OG „Zapad“ od 02.12.1993. godinen
- T586 Pismo – Autor: Tajo od 02.06.1996. godine
- T587 Poruka crvenog krsta Dragana Erkapića
- T588 Pismo od 03.09.1993. godine - Zatvorenik I Bojne
- T589 Instrukcija od 18.3.1994. godine
- T590 Spisak bojovnika koji se stavljaju na raspolaganje za razmjenu od 24.2.1994. godine

- T591 Spisak zatvorenika pripadnika agresorske formacije koji se nalaze u zatočeništvu od 23.1.1994. godine
- T592 Pismo od 06.12.1993. godine (u potpisu Mehmed Alagić, Selmo Cikotić, Senad Dautović)
- T593 Naredba komande OG „Zapad“ od 08.03.1994. godine
- T594 Naredba pov. Br. 05/952-1 23.11.1992. godinen
- T595 Naredba o postavljenju od 15.3.1994. godine
- T596 Naredba broj 570-2/92 od 14.9.1992. godinen
- T597 Prijedlog komadanta 307. motorizovane brigade na dan 20.2.1993. godine
- T598 Spisak jedinice četa OG „Zapad“ od 27.01.1994. godine
- T599 Naredba pov. Br. 05/851-2/92 na dan 09.11.1992. godine
- T600 Personalni karton na ime Dautović Senad
- T601 Personalni karton na ime Handžić Enes
- T602 Obavještenje o postavljenju od 17.3.1993. godinen
- T603 Nalog za hapšenje od 04.08.1993. godine
- T604 Naredba kojom se nalaže privođenje od 03.08.1993. godine
- T605 Naredba od 12.8.1993. godine
- T606 Naredba od 10.9.1993. godine
- T607 Nalog za privođenje od 30.9.1993. godine
- T608 Naredba za privođenje od 18.9.1993. godinen
- T609 Odobrenje za uredenje prostora od 08.10.1993. godinen
- T610 Nalog za hapšenje Miloš Nikice od 29.9.1993. godinen
- T611 Rokovnik
- T612 Informacija vezana za zarobljenike pripadnike postrojbi HVO-a od 11.11.1993. godine
- T613 Rješenje od 25.3.1993. godine
- T614 Zahtjev za imenovanje od 30.10.1993. godine
- T615 Zaključak od 13.3.1993. godine
- T616 Prijedlog kadrova MUP-a od 12.3.1993. godine
- T617 Naredba Envera Hadžihasanovića od 01.12.1992. godine
- T618 Zahtjev od 30.7.1993. godine
- T619 Zbrinjavanje stanovništva upućeno komandi 3. korpusa od 27.7.1993. godine
- T620 Odgovor na vanredni izvještaj od 19.9.1993. godine
- T621 Obilazaka pritvorenih bojovnika od 14.9.1993. godine
- T622 Pregovori sa HVO od 07.10.1993. godine

- T623 Informacija u cilju provjere stanja od 20.8.1993. godine
- T624 Odobrenje od 20.10.1993. godine
- T625 Informacija od 18.8.1993. godine
- T626 Naredba od 12.3.1993. godine
- T627 Naredba od 18.11.1992. godine
- T628 Obavještenje komande OG „Zapad“ od 17.8.1993. godine
- T629 Zapisnik o ispitivanju osumnjičenog Handžić Enesa od 16.4.2007. godine
- T630 Zapisnik o ispitivanju osumnjičenog Dautović Senada od 16.4.2007. godine
- T630a Zapisnik o ispitivanju osumnjičenog Dautović Senada od 16.4.2007. godine
- T631b Zapisnik o ispitivanju osumnjičenog Nisveta Gasal od 13.9.2007. godine
- T631a Zapisnik o ispitivanju osumnjičenog Nisveta Gasal od 29.3.2007. godine
- T631b Zapisnik o ispitivanju osumnjičenog Nisveta Gasal od 22.3.2007. godine
- T632 Zapisnik o ispitivanju osumnjičenog Kukavica Musajba od 22.3.2007. godine
- T632a Zapisnik o ispitivanju osumnjičenog Kukavica Musajba od 20.4.2007. godine
- T632b Zapisnik o ispitivanju osumnjičenog Kukavica Musajba od 13.9.2007. godine
- T633 Pregled zarobljenih policajaca MUP-a od 01.08.1993. godine
- T634 Pregled zarobljenih domobrana i lica na radnoj obavezi od 01.08.1993. godinen
- T635 Pregled zarobljenih bojovnika III bojne od 01.08.1993. godine
- T636 Pregled zarobljenih bojovnika II bojne od 01.08.1993. godine
- T637 Pregled zarobljenih bojovnika I bojne od 01.08.1993. godine
- T638 Pregled zarobljenih lica različitih specijalnosti službi HVO od 01.08.1993. godine
- T639 Pregled zarobljenih vojnih policajaca HVO Bugojno od 01.08.1993. godine
- T640 Dnevnik Dževada Mlaće

lista dokaza Tužilaštva BiH dostavljenih uz sporazum i izmjenjenu optužnicu

- T1 Odluka upravnog i nadzornog odbora OPNBOR-a Bugojno od 29.4.2011.
- T2 Zapisnik o saslušanju svjedoka Stanislava Havraneka od 28.4.2011.
- T3 Zapisnik o saslušanju svjedoka Izolde Knežević od 29.4.2011.
- T4 Zapisnik o saslušanju svjedoka Slave Gvozden od 28.4.2011.
- T5 Zapisnik o saslušanju svjedoka Darke Bošnjak od 29.4.2011.
- T6 Zapisnik o saslušanju svjedoka Franje Košak od 28.4.2011. godine
- T7 Izvod iz matične knjige umrlih na ime Vlatko Kapetanović od 29.4.2011.
- T8 Izvod iz matične knjige umrlih na ime Mario Zmo od 29.4.2011.
- T9 Izvod iz matične knjige umrlih na ime Mladen Havranek od 29.4.2011.
- T10 Upisnik Okružnog vojnog tužilaštva Travnik za period od 31.12.1992.
- T11 40 krivičnih prijava podnesenih od strane Handžić Enesa

- T12 Zapisnik o saslušanju svjedoka Handžić Enesa od 22.4.2011. uz prilog dnevnik
- T13 Zapisnik o saslušanju svjedoka Novalić Edina od 14.2.2011. godine
- T14 Zapisnik o saslušanju svjedoka Kajić Ivica od 10.8.2009. godine
- T15 Zapisnik o saslušanju svjedoka Zdravke Križanac od 19.6.2009. godine
- T16 Zapisnik o saslušanju svjedoka Stipe Miloš od 03.08.2009. godine
- T17 Zapisnik o saslušanju svjedoka Besima Učumbarlića od 05.11.2009. godine
- T18 Zapisnik o saslušanju svjedoka Mehe Habiba od 29.12.2010. godine
- T19 Zapisnik o saslušanju svjedoka Kartal Salke od 08.12.2010. godine
- T20 Zapisnik o saslušanju svjedoka E od 18.8.2009. godine
- T21 Zapisnik o saslušanju svjedoka F od 06.05.2010. godine
- T22 Zapisnik o saslušanju svjedoka G od 20.8.2009. godine
- T23 Zapisnik o saslušanju svjedoka H od 22.10.2009. godine

B. LISTA MATERIJALNIH DOKAZA OPTUŽENOG HANDŽIĆ ENESA

- O1/3 Vojni jedinični karton br. 0705967191268 - Gazić Sabahudin
- O2/3 Prilog br. 1 Veze komandovanja i rukovođenja četama vojne policije i odsjecima bezbjednosti u OG Zapad
- O3/3 Crtež koji je vještak Muslimović napravio prilikom saslušanja
- O4/3 Crtež koji je vještak Muslimović napravio prilikom saslušanja
- O5/3 Crtež koji je vještak Muslimović napravio prilikom saslušanja
- O6/3 Crtež koji je vještak Muslimović napravio prilikom saslušanja

- O7/3 Prilog br. Struktura i veze komandovanja i rukovođenja „Objedinjene komande Armije BiH RbiH i Bugojno“
- O8/3 Nalaz i mišljenje vještaka Fikreta Muslimović
- O9/3 Zapisnik sa 16. vanredne sjednice Ratnog predsjedništva općine Bugojno od 26.7.1993.
- O10/3 Zapisnik sa 17. vanredne sjednice Ratnog predsjedništva općine Bugojno od 28.7.1993. godine
- O11/3 Zapisnik sa 18. vanredne sjednice Ratnog predsjedništva općine Bugojno od 29.7.1993. godine

- O12/3 Zapisnik sa 19. vanredne sjednice Ratnog predsjedništva općine Bugojno od 10.8.1993. godine
- O13/3 Zapisnik sa 84. sjednice Ratnog predsjedništva općine Bugojno od 17.8.1993. godine
- O14/3 Zapisnik sa 85. sjednice Ratnog predsjedništva općine Bugojno od 01.08.1993. godine
- O15/3 Zapisnik sa 86. sjednice Ratnog predsjedništva općine Bugojno od 25.8.1993. godine
- O16/3 Zapisnik sa 87. sjednice Ratnog predsjedništva općine Bugojno od 8.9.1993. godine
- O17/3 Naredba Ratnog predsjedništva – OK Armije BiH od 4.8.1993. godine
- O18/3 Odluka općine Bugojno Ratnog predsjedništva i OK Armije Bugojno od 4.8.1993. godine
- O19/3 Odluka Ratnog predsjedništva od 10.8.1993. godine
- O20/3 Odluka Ratnog predsjedništva broj 01-119-19/93 od 16.8.1993. godine
- O21/3 Odluka Ratnog predsjedništva broj 01-119-84/93 od 16.8.1993. godine
- O22/3 Službena zabilješka komande 307. brigade, organ bezbjednosti br. 307-13-1063/93 od 18.10.1993. godine
- O23/3 Službena zabilješka komande 307. brigade, organ bezbjednosti broj 307-13-1023/93 od 12.10.1993. godine